

UGÁNU BUÍTI LE LABÜRÜJABEI JUAN LUÁGU JESÚSU

*Liábigüle Búngiu Irájü ubouágun queísi Wügüri
Garaiwarügüti*

¹ Dan le lagúmeserunbei sun cátei, níjeinjali meja Dimúrei (le ámu íri lun Búngiu Irájü), lúmañein Búngiu le Dimúreibeí, áni Búngiu méme ligía. ² Lídan lubeíti lagúmeserunbei sun cátei, lúmañein Búngiu Úguchili Búngiu Irájü. ³ Lídaangiñe ladügei Búngiu sun cátei, úati ni cáta adügüti le máma ladüga. ⁴ Ligía íchugubei íbágari lun sun cátei, áni ligía arúgoungadágüdübei jáu gürígia. ⁵ Rúti larúgounga queísi lámpu lídan lubúriga, áni lásiñerubei lubúriga lámpu ligía éñegucha.

⁶ Níñein meja ában wügüri louñajan Búngiu, gíriti Juan, le ñübinbei lun líchugun fe luágu Búngiu Irájü le lúnbei liábin ubouágun lun larúgoungadágüdün jáu gürígia. ⁷ Juan, lúnti líchugun fe luágu, lun gayáraabei lan jafíñerun sun gürígia luágu cátei le lúnbei laríñaguni dánme le liábin. ⁸ Máma Juan le lúnbei larúgoungadágüdün jáu gürígia, ában wügüri ligía le ouñajóubei lun ladímurejaba lan luágu. ⁹ Búngiu Irájü, le queísigubeirügübei ában lámpu le tímátimaati lun larúgoungadágüdün jáu sun gürígia, lachülürüña meja ubouágun lídan dan ligía.

¹⁰ Nübinti ubouágun, áni láu sun lídaangiñe lan ladügei Búngiu ubou, manügün jamúti lirájüñü ubou quei Búngiu Irájü. ¹¹ Lageíroun yebe liábin,

merésibirun jamúti lílana lageíra. ¹² Láu sun líra, añájein erésibiruti, ába jafíñerun luágu, ába líchugun ubáfu joun lun lirájüñübaña lan Búngiu.

¹³ Mítaraantiñatia quei jasáanigu agübürigu ja gürígiabaña, ja agüriajouítiña quei furúmierügü gürígia o láu lan lugúndan ában wügüri, lirájüñü Búngiu jagía.

¹⁴ Ligíratí meja le Dimúreibeí, le méme Búngiu Irájübeí, ñübinti lun ítara lúba lan quei furúmierügü gürígia, ába laganouíniwa wádan. Aríja wamúti luweírigin, uweírigin le ladúnabei Liraü Búngiu le ábanrügüti, le buínbei láu areíni lúma inárüni.

¹⁵ Adímurejati Juan luágu, ába laríñagun.

—Niján léñaja uágubei nadímureja jun dan le naríñagunbei luágu le lan ubábei naráanseja úma, weírigitima lan sügü náu, ladüga níjeinjali lán meja lubáragiñebei nagüriajouín.

¹⁶ Sun wagía ibíjaadiwa sarágu abíniruni lídaangiñe luweírín lirísín. ¹⁷ Lúmagiñe Moisés lerésibirúa lilúrudun Búngiu, ánjeinti ínsiñeni lúma inárüni, lídaangiñe Jesucrístu liábin. ¹⁸ Úagili ni ában aríjiti Búngiu, Liraü le ábanrügübeí le yaráfabei tun lanígi, ligía arúfudubalin woun ída líña lan Búngiu.

Ladímurejan Juan le abásteragüdejabei luágu lufúleisein Jesucrístu

(Mt 3.11-12; Mr 1.7-8; Lc 3.15-17)

¹⁹ Ába jouñajan juríu ja Jerusalénna fádirigu jáma wügüriña jádaangiñe ladügowagun Leví álügüdei Juan cáteíñein lan. ²⁰ Ába laríñagun joun furáangu.

—Máma áu Crístu.

²¹ Ábayati jálügüdüni.

—¿Cátabuti? ¿Proféta Elías amürü?

Laríñaga joun.

—Uá, máma áu.

Ábaya jaríñagun lun.

—¿Amürü proféta ligíra le lúnbei liábin?

Ába laríñagun joun.

—Máma gíñe áu.

²² Ábati jaríñagun lun.

—¿Cátabuti? Mósutia wanügüni boúnabagüle joun ja oúnajabaliwa. ¿Cági gayáraabei baríñagun woun buougua?

²³ Ába louñabuniña láu méme dimúrei lé meja laríñagubei proféta Isaías.

—Áu ában le agúarajabei lídan fulásu le mageírawati. “Aráanse jumouñ janígi lubá liábin Wabúreme queisi ladárarúniwa üma surúti.”

²⁴ Ja ñüdümbaña adímureja lúma Juan, lánigu jadámurin fariséogu, ²⁵ ábati jaríñagun lun.

—Ánjeinti máma bubeí Crístu, ni Elías, ni proféta ligía, ¿cáti uágu babásteragüdaja?

²⁶ Ába laríñagun joun.

—Áu, láu dúna nabásteragüdaja, níjein ában ibídiñeti jun jagánagua, ²⁷ liábinba nárigiñe, wügüri ligía, madúnatina ni lun jamúga nafáragaduni tagürüga ligeídin.

²⁸ Sun cátei le, lídan fulásu le gírubei Betábara lasúsereda, luágu oúbaü le ñígiñe lubeí láfuara wéyu libíti dúna Jordán, le ñí lubei labásteragüdaja Juan.

Wügüri le louñajabei Búngiu lun louñwen luágu jafígoun gürígia

²⁹ Larúgan, ába laríjin Juan liábin Jesúsu ayárafadeina lun, ába laríñagun joun lánigu.

—Niján le loúnajabei Búngiu lun loúnwen luágu jafígoun gürígia queísi meja lafarúniwa mudún lídan dan ligíra luágu jafígoun gürígia. ³⁰ Luáguñaja nadímureja dan le naríñagunbei. “Liábinba ában wügüri nárigiñe le weíriguti sügü náu, ladüga níjeinjali lán meja lubáragiñe nagüriajoun.” ³¹ Ni áu, ibídiñetí meja wügüri ligía nun, abásteragüdjádina láu dúna lun jasúbudiruni Israelítagu.

³² Aríñagati gíñe Juan.

—Aríja numúti Sífiri Sándu camá ában únjun, larárirun siélugiñe, ába laráramagun lábulugu. ³³ Ibídiñetí yebe nun cátei lan wügüri ligía, aríñagarügaali meja le oúnajabalina abásteragüdjaja láu dúna, nun. “Dánme le baríjin larárirun Sífiri Sándu ábame laráramun lábulugu ítaga wügüri, ligía wügüri ligía le abásteragüdjabei láu Sífiri Sándu.” ³⁴ Aríja náaliti, geféen áu luágu ligía lan Liraübei Búngiu.

Furúmiñetiña láni Jesúsu disípulugu

³⁵ Larúgan, ñíñeinya Juan jáma biáma jádaangiñe lánigu. ³⁶ Dan le laríjinbei Juan lásügürün Jesúsu, ába laríñagun.

—Niján wügüri le lanúadirubei Búngiu lun lagídaruni jafígoun gürígia.

³⁷ Ába jagáambuni biáma lánigu Juan laríñagun ítara, ába jafálaruni Jesúsu. ³⁸ Ábati ladígiragun Jesúsu lárigoún, quei laríjin jafálaruni, ába laríñagun joun.

—¿Ca jabúseerubei núma?

Ába jaríñagun lun.

—Maésturu, ¿jalía bagánawa?

³⁹ Ába lariñagun Jesúsu joun.

—Jigoúgu jaríjei.

Ába jóudin, ába jaríjini jalía lan lagánawa, ába já sügürüni líbiri wéyu ligía lúma, ladüga queiburijali lan gádürü rábounwéyu óra ligía.

⁴⁰ Andrés, le lamúlen Simón Pédro, ligía ában jádaangiñe biáma ja agáambubalin le lariñagubei Juan ába jafálaruni Jesúsu. ⁴¹ Lubáragiñe ámu cátei, ába lídin Andrés álugei Simón Pédro le líbugaña, ába lariñagun lun.

—Darí wamaali Mesías, le Crístu, le lanúadirubei Búngiu lun lasálbaruniña gürígia lídaangiñe jafígoun.

⁴² Ába lanügüni Andrés Simón le ñíjin lubei Jesúsu, ába lariaguni Jesúsu Simón ligíbuagun, ába lariñagun lun.

—Simón, amürü le liraü Jonás, guetó Céfasba bíri, míni lan íri le. Pédro, o dübü.

Lanúadiruniña Jesúsu Felípe lúma Natanaél lun lánime disípulugu

⁴³ Larúgan, ába larítangun Jesúsu lídin loúbawagun Galiléa, ába ladúnragun lúma Felípe, ába lariñagun lun.

—Falábana.

⁴⁴ Felípe ligía, Betsáidana le ñí lubei gíñe lagánawa Andrés láu sun Pédro. ⁴⁵ Ábati lídin Felípe áluajei Natanaél, ába lariñagun lun.

—Aríja wamáali wügüri le uágubei labürüja Moisés tídan líburu to lánina lilúrudun Búngiu, le gíñe uágubei jabürüja profétagu—Jesúsu le liraü José le Nazarétna.

⁴⁶ Ába lariñagun Natanaél.

—¿Níjein funági Nazarétna buíti?

Ába lariñagun Felípe lun.

—Jigábu baríja.

⁴⁷ Dan le larijin Jesúsu layárafadun Natanaél, ába lariñagun.

—Nitén ában ladügaragun Israél le tímatimaati, úati yéguau lídan.

⁴⁸ Ába lariñagun Natanaél lun.

—¿Ída liñági basúbudirunina?

Ába lariñagun Jesúsu lun.

—Aríja numútibu lubáragiñe lagúarun Felípe bun, dan le tábugiñeñadibu lan tídibu ígo.

⁴⁹ Ábati lariñagun Natanaél lun.

—Maésturu, amürü Liraübei Búngiu, amürü jarúeitebei Israelítagu.

⁵⁰ Ába lariñagun Jesúsu lun.

—¿Bafíñerunbei nun ladügarügü nariñagun bun luágu aríja nánibu tábugiñe tídibu ígo? Baríjubati cátei weínamutimáati lueí le.

⁵¹ Aríñagati gíñe Jesúsu.

—Nínárün jáu, luágu jaríjubei lan siélu junréñu, añájame láni Búngiu ánjeligu aweínja lúma arárija nougiñe, áu le Wügüri Garaüwarügüti.

2

Ában maríei lídan fulásu le gíríbei Caná, le lídaanbei Galiléa

¹ Ürüwa wéyu lárígiñe, níñein ában maríei lídan ában fulásu gírítí Caná, le lídaanbei Galiléa. Níñnounti lúguchu Jesúsu, ² amísurajoúati gíñeti Jesúsu jáu sun

láni disípulugu lídoun maríei ligía. ³ Ába tagúmuchun diweín, ába taríñagun lúguchu Jesúsu lun.

—Gumújatia diweín.

⁴ Ába laríñagun Jesúsu tun.

—¿Cági uágu baríñagei le nun, núguchu? Machülügili dan lun nídejan lídan cátei le.

⁵ Ába taríñagun joun ja éjeeragubaña.

—Adüga jumeí sun le laríñagunbei jun.

⁶ Níñoun sísi dináa láutu dübü tíbe to jayúsuruboun juríu lun jachíbagun joúngua según jagáburi. Ságü ában dináa tugúya, barütu weín o darándi gálun dúna. ⁷ Ába laríñagun Jesúsu joun éjeeragutiña.

—Buíngüda jumoún sun dináa to láu dúna.

Ába jabuínchagüdünun buídu buídu. ⁸ Ábati laríñagun Jesúsu joun.

—Dabú jumati murúsun tídaangiñe, ábame janügüni lun le aríjubei láu fédu.

Ába jadügüni ítara. ⁹ Ábati loúchuni le aríjubei láu fédu dúna ligía salígua lun diweínme, ibídiñoun lun jalágiñeti lan, ja rügüñanu éjeeragubaña asúbudirei, ladüga jagía lan adáburubalin dúna. Ábati lagúarun le aríjubei láu fédu lun le amárieidubei, ¹⁰ ába laríñagun lun.

—Sun gürígia seríwi jamútu tubuídun-ágei diweín furúmiñe, dánti le guráaña amísurajoútiña gíbe, ligía jéjeeragun diweín to furúmieguaügü, ánjeinti amürü, ába bareídunun tubuídun-ágei diweín darí guetó baságaroun.

¹¹ Cátei le, le ladügübei Jesúsu lídan fulásu le gírubei Caná le lídaanbei Galiléa, ligía furúmiñetibe

miláguru le áubei larúfudei luweírigun, ába jaffínerun láni disípulugu luágu.

¹² Lárigiñe cátei le, ába lídin lídoun fulásu le gíribei Capernaúm, úara túma lúguchu, lamúlenu, jáma láni disípulugu, ába jeréderun átiri wéyu ñi.

*Labúgaguniña Jesúsu alúgurajatiña témpulurugugiñe
(Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)*

¹³ Ábati lídin Jesúsu ubúругu Jerusalén ladüga yaráfaali lan jafédun juríu le lánina páscua. ¹⁴ Ñi ladárriraña ja alúgurajabaña bágasu, mudún, únjun, jáma buri ja ñunbaña lídan jabára le ñí lubei jasáansija seínsu joun gürígia. Lídan түbürürü témpulu ladárriraña sun gürígia ja. ¹⁵ Dan le laríjinalin Jesúsu cátei le, ába ladügün ában labejagüle láu gúrudu, ába labúgaguniña sun jagía lídaangiñe түbürürü témpulu jáu sun jalügüniña mudún jáma bágasu. Chagálei jaseínsun ja asáansijabaña seínsu, garábagualeí jadábulan. ¹⁶ Ába laríñagun joun ja alúgurajabaña únjun.

—¡Sagájumei sun cátei le yágiñe! ¡Manüga jumouún lúban Núguchi lun jalúguraagüleme!

¹⁷ Ábati jarítagun láni disípulugu luágu laríñawagún tídan líburu to Lerérun Búngiu. “Jángitina táu búban táu sun nanígi.”

¹⁸ Ábati jaríñagun juríu lun.

—¿Ca miláguru barúfudubei woun lun wasúbudiruni ánjein garícha bubeí lun badügüni cátei le?

¹⁹ Ába laríñagun Jesúsu joun.

—Güríngua jumouún témpulu to, naráramagüdayaboun lídan ürüwa wéyu.

²⁰ Ába jariñagun juríu lun.

—Bián-wein-sísi irúmu janügün adügoun témpulu to, ¿lun biyáaraaboun lan aráramagüda lídan úrúwa wéyu?

²¹ Lúgubu guánarü Jesúsu témpulu to uáguboun ladímureja joun. ²² Ligía dan lubeí le lásaarun lídaangiñe ouweni, ába jarítangun luágu dimúrei lé meja lariñagubei, ába jafíñerun luágu sun le tídaanbei líburu to Lerérun Búngiu lúma luágu dimúrei buri lé meja lariñagubei joun.

Subúsi le tídaanbei janígi gürígia lun Jesúsu

²³ Dan le Jerusalén lubeí Jesúsu lídan fédu le lánina páscua, sarágu jáña afíñerutiña luágu dan jaríjinbaalin miláguru buri le ladáagubei lun larúfuduni luágu ligía lan Crístubei. ²⁴ Ánjeinti Jesúsu, míchaagunti lúngua jájaburugun ladüga subúdi lániña cátañañanu lan. ²⁵ Mabúseerunti lariñawagúniwa lun ída jáña lan gürígia, ligía lúngua subúdi lumúti cátei lan tídaanbei janígi.

3

Jesúsu lúma Nicodémo

¹ Níñein ában wügüri lánina jadámurin fariséogu, ába jádaangiñe jábutigu juríu, gíriti Nicodémo. ² Ába lídin Nicodémo ayánuja lúma Jesúsu guñoun, ába lariñagun lun.

—Maésturu, subúdi wamúti luágu Búngiu lan oúnajalibu arúfudaja woun, ladüga úati ni ában lun gayára lan larúfuduni lubáfu láu miláguru quei badügüni ánjein úa lubeí Búngiu lúma.

³ Ába lariñagun Jesúsu lun.

—Ninárün báu luágu le lan magüriajouñwayati, siñáti lebélorun lídoun larúeijan Búngiu.

⁴ Ába laríñagun Nicodémo lun.

—¿Ída lubági lagüriajouñwaya ában wügüri weíriyaali? ¿Gayáraati funági lebélorunya turágeirugun lúguchu lúnya tagüriajani?

⁵ Ába laríñagun Jesúsu lun.

—Ninárün báu luágu le lan magüriajouñti lídaangiñe dúna lánina abásteruni, lúma lídaangiñe Sífiri Sándu, siñáti lebélorun lídoun larúeijan Búngiu. ⁶ Le agüriajouñbei jádaangiñe agübürigu ja gürígiabaña, ítara líña ligáburi queísi jagáburi gürígia, le agüriajouñbei lídaangiñe Sífiri Sándu, ítara líña ligáburi queísi ligáburi Sífiri Sándu. ⁷ Maweíridalá banígi luágu naríñagun bun luágu lúnti lánya jagüriajouñniwa sun gürígia. ⁸ Ítara quei láfurun garábali le ñígiñe lumúti labúseera, agáambabei lamúri, ibídiñeti bun jalíagiñe lan líabin ni jalíñoun lan lídin, ítara jáña gíñe sun ja agüriajouñbaña lídaangiñe Sífiri Sándu.

⁹ Ábayati laríñagun Nicodémo lun.

—¿Ída lubásan cátei le?

¹⁰ Ába laríñagun Jesúsu lun.

—Ába ouñwenbun maésturu Israélna amürü, ¿ibídiñeti cátei le bun? ¹¹ Ninárün báu luágu le lan wasúbudirubei, ligía lan wadímurejabei, geféen wagía luágu le aríja wamáalibei, jugúya fariséogu, mafíñetün luágu le waríñagubei jun. ¹² Ánjein mafíñen jubeí nun dan le nadímurejan jun luágu buri cátei le lánina ubouú, ¿ída lubági jafíñera luágu le lánina siélu?

13 ‘Úagili ni ában amúdeiruti siélun, lárigiñe ába larárirun ñígiñe lun gayára lan geféen lan luágu nueídügüya, áu le Wügüri Garaúwarügüti, le gábanbei siélu. 14 Ítara queí meja liñúrunun Moisés tiyáwa jéwe luágu wéwe lídan fulásu mageírawati lun jasálbaruba lan sun ja aríjitiña tuágun, ítara liñá giñe niñurúaba lan luágu gurúwa 15 lun sun lan le afiñeruti nuágu, mídin lámuga máfiougati, siélun lámuga lídin abágarida ában ibágari le magúmuchaditi.

Lísiñejabu Búngiu joun gürígia

16 ‘Weíríti jínsiñe gürígia ja ubouágubaña lun Búngiu darí lun loúnajanina, áu le Liraü le ábanrügüti, lun noúnwen luágu jafígoun, lun sun lan ja afiñerutiña nuágu, mídin jamámuga máfiougati, siélun lámuga jouúdin, abágarida ában ibágari le magúmuchaditi. 17 Moúnajan lumútina Búngiu áu le Liraü ubouágun lun níchugun jadúnrun gürígia, loúnajanina lun jasálbarun ja ubouágubaña nuágu.

18 ‘Le afiñeti nuágu, áu le Liraü Búngiu, barü lumuti Búngiu queísi madúnrunuti, ánjein le mafiñeti, gadúnrunjali ligíbugiñe Búngiu ladüga mafiñen lan nuágu, áu le Liraü Búngiu le ábanrügüti. 19 Ja mafiñebaña, gadúnrunjaña ligíbugiñe Búngiu ladüga dán buga le niábinbei ubouágun lun narúgoungagüdün láu, gúndaatimaatiña lílana ubou láu lubúriga sügü láu larúgounga, ladüga cátei lan wuríbati jadáagubei. 20 Sun ja adügübaña cátei wuríbati, iyéreeguti larúgounga joun, ába jadisedun lueí larúgounga ligía, lueí lasúbudirúniwa cátei wuríbati le jadügübei. 21 Ja adügübalin lugúndan Búngiu, jínsiñeti joun lun lídan jamá larúgounga lun

larijiniwa luágu jarúma lan le jadüğübei, láu lubáfu Búngiu.

Ladímurejaanya Juan luágu Jesúsu

²² Lárigiñe sun cátei le, ába lídin Jesúsu jáu láni disípulugu Judéoun, ába leréderun átiri dan ñi, abásteragüdaja. ²³ Ñiñein giñe Juan abásteragüdaja lídan fulásu le giribei Enón, yaráfa lun Sálím, ladüga ñiñein lan sarágu dúna, ába buríti jayábingua güriǵia, ába jabásterun. ²⁴ Lubáragiñe ladaürün Juan lasúsereda sun cátei le.

²⁵ Ábati jagúmeserun jádaangiñe lánigu Juan asígeneja jáma juríu luágu igáburi le lánina arúmaduni. ²⁶ Ábati jóúdin aríñaga lun Juan.

—Aríjabásan maésturu, wüğüri lé buga búmabei luágu óubaü le ñigiñe lubeí láfurida wéyu libíti dúna Jordán, le ligíra lé meja uágubei badímureja woun, guetó labásteragüdajaña güriǵia áni jafálaruñeíti sun güriǵia.

²⁷ Ába lariñagun Juan joun.

—Siñáti níjein lan ni cáta lúma ni ában güriǵia ánjein máma lubeí líchugun Búngiu lun. ²⁸ Agáamba jumúti lubeíǵia nariñagun jun furáangu luágu máma lan áu Crístubei, luágu áu lan ában le oúnajoúbei lubá. ²⁹ Lídan ában maríei, adári ligía táubei ladári. Léti lumáda adári, le ñíbei agáambeí, oúnwenbun lugúndan láu lagáambuni ladímurejan. Ítara níña gíñeti, oúnwenbun nugúndan luágu Jesúsu, ³⁰ ligía lúnti laweírigudúntima, áu lun núnabuduntima.

Le ñübinbei siélugiñe

31 ‘Jesúsu, le ñübinbei siéluigiñe, jóugiñeñein sun gürígia. Áu, múaruguna áu, áni lérügüñein lánina ubou gunfaráanda nan. Ánjein le ñübinbei siéluigiñe, jóugiñeñein sun gürígia, 32 luágu gíñe le arija láalibei lúma le agáamba láalibei ladímureja, míbetiña afiñerutiña luágu le laríñagubei. 33 Ánjeinti le afiñeruti, lachouúrubei luágu inárüni lan le laríñagubei Búngiu, láu lafiñerun. 34 Le louñajabei Búngiu, lerérun Búngiu ladímurejabei, ladüga mébejati líchuguni Búngiu láni Espíritu lun. 35 Jínsiñeti Liraü Búngiu lun, rúlaali gíñe sun cátei lújaburugun. 36 Le afiñebei luágu Liraü Búngiu, gabágariti le magúmuchaditi, ánjeinti le májabei lafiñerun luágu Liraü Búngiu, mabágaribei líbe ibágarí ligía áni mebélurunbei siélun, láburujarügüba ligáñi Búngiu luágu.

4

Jesúsu túma würi to Samariána

1 Aba jagáambun fariséogu luágu gíbetima jamá lánigu Jesúsu sügü jáu lánigu Juan, áni gíbetima gürígia ñübintiña lun, lun jabásterun, 2 láu sun máma lan Jesúsu abásteragüdjabaliña, lánigu abásteragüdjabaña. 3 Dan le lasúbudirunbalin Jesúsu cátei le, ába láfuridun Judéagiñe lun lagíribudun Galiléoun.

4 Lídan weíyaasu ligía lásügürübati louúbawagugiñe Samária. 5 Ítara liñáti lachülürün lídoun ában fuláshu lídan Samária gíriti Sícar, yaráfa lun múa lé meja lígirubei Jacób lun José le liraü, le ában jádaangiñe binádu wagübürigu. 6 Ñíñein wélu le únbei jagúara luwélun Jacób, queíti buchá lan luágu Jesúsu eíbuga,

ába lañúurun láru wélu ligía. Queí buri amídirugu óra ligía. ⁷ Tiábijati ában würi Samariána adábura dúna lídaangiñe wélu le, ába laríñagun Jesúsu tun.

—Rúba dúna nun.

⁸ Añángüratí buga láni disípulugu agáñija eígini ubúrugu. ⁹ Ábati taríñagun würi Samariána to lun Jesúsu.

—¿Ída liñági bamúriajanbei dúna núma, lárigiñe juríu ban, nugúya Samariána?

(Mínsiñeguatiñati juríu jóungua jáma Samariána.)

¹⁰ Aba laríñagun Jesúsu tun.

—Lun jamúga subúdi báni edéweejani le líchugubei Búngiu, subúdibeí jamúga cátei lan le amúriajabei dúna búma, bamúriajaña jamúga núma, ába jamúga níchugun ában luwúyeri dúna le gayáraati líchugun ibágari bun, bun.

¹¹ Ába taríñagun lun.

—Úagubeíti cába lan áu badábura dúna áni julíiti wélu le, ¿ída lubáti bíchuguni luwúyeri dúna ligía nun? ¹² Jacób, lé meja binádu wadügawagun, ígirubalin wélu le woun, guráti meja dúna lídaangiñe jáu sun lirájüñü jáma lilügüniña. ¿Weírigutibu funági sügü láu Jacób?

¹³ Ába laríñagun Jesúsu tun.

—Sun ja átubaña lídaangiñe dúna le, jamágürabudayaba, ¹⁴ ánjein le átuti lídaangiñe dúna le níchugubei, mamágürabudundügüyaali, ladüga dúna le lúnbei níchuguni lun, géseséenbei lídan lun líchugun ibágari magúmuchaditi lun.

¹⁵ Ábati taríñagun lun.

—Rúbei dúna ligía nun, masándirundügüyaadina lámuga mágürabu, miábin nugúyame ya wélurugu adábura dúna.

¹⁶ Ába laríñagun Jesúsu tun.

—Beíba ougei búmari le úmabei bamárieida, ábame biábin.

¹⁷ Ába taríñagun lun.

—Mámaritina le maríeitina lúma.

Ábati laríñagun Jesúsu tun.

—Binárün láu baríñagun luágu mámari ban le maríeiti búma, ¹⁸ ladüga seíngüjáña wügüríña úmatiña bagánawa, áni mamárieiduntibu lúma wügürí le úmabei bagánawa guetó. Aríñagaadibu inárüni.

¹⁹ Dan tagáambubalin würi to cátei le, ába taríñagun lun.

—Afíñetina luágu proféta ban. ²⁰ Binádu wagübürigu ja Samariána, judúguatiña meja lun Búngiu ya luágu wübü lígita, ánjein jugúya juríu, aríñagatün luágu Jerusalén lan fulásu le lúnbei ñi lan wájuduragua lun Búngiu.

²¹ Ába laríñagun Jesúsu tun.

—Afíñebá nun luágu nítebei lan dan lun jájuduragun lun Búngiu mídinga jugúya luágun wübü lígita, ni jídin Jerusalén. ²² Jugúya Samariána, ibídiñeti jun ca lan un jájuduragua, ánjein wagía, subúdi wamúti ca lan un wájuduragua ladüga lídaangiñe warásan wagía juríu liábin asálbaruni.

²³ Lachülürüba óra, áni niján óra ligía, lun mebéresenwa lan jalía lan jájuduragua gürígia lun Búngiu. Le lúnbei lebéreserunwa láu, ída líña lan ligáburi jájuduragun lun. lúnti jadügüni táu sun janígi lídan ában luwúyeri le áuti lagúndaara

Búngiu, según lerérun. Niján luwúyeri ájuduraguni le láluajabei Búngiu jámagiñe gürígia. ²⁴ Espiritu Búngiu, ja ájuduragubaña lun, lúnti jadügüni láu sun janárün, mebéresenga láu cátei le arijúati.

²⁵ Ába taríñagun lun.

—Subúditi nun luágu liábinba lan Mesías le gíribei Crístu, dánmeti liábin, lafúnraanguagüdübei sun cátei woun.

²⁶ Ába laríñagun Jesúsu tun.

—Áu Mesías ligía.

²⁷ Ligíati jachülürün láni disípulugu, ába laweíridun janígi láu jadáriruni Jesúsu adímureja túma ában würi, úati ni ában ganígiti lun lálügüdajan ca lan tabúseerubei o ca lan uágu layánuja túma.

²⁸ Ábati tígirunun würi tugúya tidína, ába tídin ubúrugü oúgaña gürígia, ába taríñagun joun.

²⁹ —Jigoúgu jarija ában eyéri aríñaguti sun cátei le adüga náalibei nun. ¿Mámadügü funásan ligía Crístubei?

³⁰ Ábati jóúdingua ubúrugugiñe lun le ñíjin lubeí Jesúsu. ³¹ Añájati buga disípulugu ayúmuragua lun Jesúsu lun leígin. ³² Laríñaga joun.

—Níjein cátei lun neígini le ibídiñeti jun.

³³ Ábati jagúmeserun disípulugu álügüdagua jámagua, ába jaríñagun.

—¿Máfuna barüjaña eígini lun?

³⁴ Ába laríñagun Jesúsu joun.

—Nadügüni lugúndan le oúnajabalina, agúmucheí luwádigimari, ligía neíginbei. ³⁵ Jugúya aríñagatün. “Níjeingua gádürü játi lubá alúbajani.” Anjein áu, nariñajare jun. Aríja jumeí nádü, dánjali lun lalúbajoún. ³⁶ Le ñadágimeinbei alúbaja, ibíja

lumúti lafáyeiruaja, áni cáteiti le lalúbajabei, gürígia, lun jabíjini ibágari le magúmuchaditi siélu, lun lagúndaarun le ábunagubei úara lúma le alúbajabei. ³⁷ Quei le lubeibe laríñawagún. “Ámu le ábunagubei, ámu le alúbajabei.” ³⁸ Oúnaja náadün alúbaja le ñí lubei mábunagun jumá, ámu ábunagubaña, jugúya alúbaja.

³⁹ Sarágu jáña lílana fulásu ligía le lání Samária afíñerutiña luágu Jesúsu láu tariñagun würi tugúya joun luágu aríñaga lání sun le adüga táalibeitun. ⁴⁰ Dánti le jachülürünbei Samariána le ñí lubei Jesúsu, ába jayúmuragun lun lun leréderun jáma. Ába leréderun bián wéyu ñi, ⁴¹ ábaya jafíñerun sarágu gürígia dan le jagáambunbalin le laríñagubei. ⁴² Ábati jariñagun tun würi tugúya.

—Mámarügaali luágu le baríñagubei woun wafíñera, ladüga agáamba wamáali gíñe lúmagiñe, áni subúdi wamúti luágu ligía lan Crístubei le lasálbaja ubóu.

Lareídaguagüdüni Jesúsu lirai ában ñadágimeinti lúma urúei

⁴³ Bián wéyu lárigiñe, ába láfuridun Jesúsu Samáriagiñe, ába lasígiruni luweíyasun louúbawagun Galiléa, ⁴⁴ mídinti lageíra quei laríñaguni Jesúsu guánarü luágu madügüniwa lan gásu láu ában proféta lídan guánarü lageíra. ⁴⁵ Dan lachülürünbei Galiléa, resíbi jamúti lílana fulásu buídu, ladüga ñüdün jamá gíñe lídan fédu le lánina páscua Jerusalén áni aríja jamúti sun le ladügübei lídan fédu ligía.

46 Ábayati lagíribudun Jesúsu lídoun fulásu le Caná le lídaanbei Galiléa, le ñí lubei lasáliraguagüda dúna lun diweínme. Ñíñeinti ában wügüri weíriguti, ñadágimeinti lúma urúei, níjein ában liraü sánditi lídan fulásu le gíribei Capernaúm. 47 Dan lagáambunbei wügüri ligía luágu ñübinjali lan Jesúsu Judéagiñe lun Galiléoun, ába lídin aríjei, ába layúmuragun lun lun lídin lúbiñe lun lareídaguagüdüni liraü, ladüga madíseeli lan lun loúnwen. 48 Ába laríñagun Jesúsu lun.

—Jugúya, ánjaün maríjin miláguru, mafíñetün.

49 Laríñaga wügüri ligía lun.

—Queímoun furése lubáragiñe loúnwen niraü.

50 Ábati laríñagun Jesúsu lun.

—Giríbubá búbiñoun, areídagua biraü.

Ába lafiñerun wügüri ligía luágu le laríñagubei Jesúsu lun, ába lídin. 51 Dan layárafadun tun lúban, ába jayábin lumúsuniña lubároun, ába jaríñagun lun.

—Magádieeli biraü.

52 Ába lálügüdüniña ca lan óra lagúmesera liraü areídagua, ába jaríñagun lun.

—Gúñaarü ladaünrün ában rábounwéyu lagídara abíruaü lueí.

53 Ába larítaguni luágu ligía lan óra laríñagun Jesúsu lun luágu areídaguaali lan liraü, ába lafiñerun luágu Jesúsu jáu sun lufámilian.

54 Ligía libíaman miláguru le ladügübei Jesúsu dan le lagíribudunbei Judéagiñe lun Galiléoun.

5

Lareídaguagüdüni Jesúsu wügüri adádagaraali le Betédana

1 Lárigiñe cátei le, jadüğüña juríu ában fédu, ába lagíribudun Jesúsu Jerusaléoun luágu fédu ligía. 2 Ñi Jerusalén, yaráfa lun béna le gíribei Jabéneri Mudún, njein ában dúna, Betésda líribei lídan jerérun juríu, seíngüñein lubéneri. 3 Sarágu jáña sánditiña roun ñi múarugu, ñíñanu maríjintiña, meíbuguntiña, jáma derégüdaña, jagúrabajañein lánjingichagun dúna. 4 Ladüga njeinja dan, liábin ában ánjeli siéluigiñe, ába lánjingichaguni dúna ligía, léti furúmiñeti sánditi le adáburuti lídoun dúna ligía lárigi lánjingichagun, ába lareídagun furúmieguarügü sándi le luágubei. 5 Ñíñeinti ában wüğüri, darándiwídü irúmu láu láu sándi, 6 dan laríjínbalin Jesúsu wüğüri ligía roun, subúdileí átiri lan dan láu ítara, ába laríñagun lun.

—¿Buséntibu bareídagun?

7 Ába loúnabun le sándibei.

—Úati cába lan anüguna lídoun dúna dan le lánjingichagun. Ságü nálugun nadáburun, dabújali ámu nubáragiñe.

8 Ába laríñagun Jesúsu lun.

—Sarába, budáboun bubárari, beíba.

9 Lídan óra ligía, ába lareídagun, ába labúdunun lubárari, ába lagúmeserun eíbuga. Queíti lidáani lubeí eméraaguni wéyu ligía, 10 ába jaríñagun juríu lun le areídagubei.

—Wéyu le eméraaguagülei ugüñe, moún lumuti banügünun bubárari buóguá.

11 Ába laríñagun joun.

—Le areídaguagüdübalina aríñagubei nun. “Budáboun bubárari, beíba.”

12 Ába jaríñagun lun.

—¿Cáteigi le aríñagubei bun. “Budáboun bubárari, beíba”?

¹³ Ibídiñetiti lun ca lan areídaguagüdübalin, ladüga gíbetiña gürígia ñi áni ñüdünja bugáti Jesúsu. ¹⁴ Lárigiñe, ába ladúnragun Jesúsu lúma, témpulurugu, ába laríñagun lun.

—Guetó, quei areídaguadibu lubeí, mafígounjadügüyabá lueí ladágarun ámu cátei janárimetimaati buágu.

¹⁵ Ábati lídin, ába lawísaruniña juríu luágu Jesúsu lan areídaguagüdübalin. ¹⁶ Ligía lébubei jeíbaajani juríu Jesúsu lun jáfaruni jilágubei ladüga buri ladáaguni cátei líbe le lídan wéyu le eméraguagülei.

¹⁷ Ába laríñagun Jesúsu joun.

—Ñadágimeinti Núguchi chülü lúmoun dan le, áu ñadágimeintina gíñe.

¹⁸ Ligiatimaati jabúseerunbei juríu jáfaruni jilágubei, mámarügü ladüga lájalachaguni lúrudu le lánina wéyu le eméraguagülei, ladüga gíñe líchaagun lúngua quei Búngiu láu laríñagun luágu Lúguchi lan.

Lugúmadin Liraü Búngiu

¹⁹ Ábati laríñagun Jesúsu joun.

—Nínárün jáu, luágu siñá lan nadügün, áu le Liraü Búngiu, ni cáta láu náni núnua, le rügüñein naríjubei ladügün Núguchi, nadüga. Sun le ladügübei Búngiu Úguchili, adüga numúti gíñe, áu le Búngiu Irájü, ²⁰ ladüga jínsiñetina lun Búngiu, arúfuda lumúti sun le ladügübei nun, áni larúfuduba cátei weínamutimaati nun, le lúnti laweíridun janígi láu. ²¹ Ítara quei lásaaragüdüniña Búngiu Úguchili

jiláaña lídaangiñe ouweni ába líchugun ibágari joun, ítara líña giñe níchugun, áu le Búngiu Irájü, ibágari joun ja nabúseerun. ²² Magúseragüdünti Búngiu ni ában, rúrügü lumúti sun ubáfu nun, áu le Liraü, lun nadügüni, ²³ lun sun lan gürígia íchigei ában méme inébesei le jíchugubei lun Búngiu Úguchili nun. Le míchuti inébesei nun, áu le Búngiu Irájü, míchuti giñe inébesei lun Búngiu Úguchili le oúnajabalina.

²⁴ ‘Nínárün jáu, luágu le lan eténirutu lun le naríñagubei lun, afíñe ligía luágu le oúnajabalina, gabágariti le magúmuchaditi, masíadirúnwabei giñe, sügüjali lídaangiñe féridi lídoun ibágari le magúmuchaditi. ²⁵ Nínárün jáu luágu nítebei lan dan, áni niján dan ligía, dánme le jagáambuni jiláaña numálali, ja ñüdümbaña láu le nubeíbei, gabágaribaña. ²⁶ Ladüga gabáfuti Búngiu Úguchili lun líchugun ibágari, rújali giñe ubáfu nun, áu le Búngiu Irájü, lun níchugun ibágari, ²⁷ rújali giñe ubáfu nun lun nagúseragüdüniña gürígia ladüga Wügüri Garaüwarügüti áu. ²⁸ Maweíridalá janígi luágu le, ladüga lachülürüba dan lun jagáambuni sun jiláguaaña numálali, ²⁹ ábame jáfuridunga lídaangiñe jamúaja. Já meja arúfudubalin luágu nánigu jamá láu jadügüni buíti ubouágu, jásaaruba lun jaganoún lúma Búngiu lun sun dan, ánjañati ja arúfudubalin luágu lánigu jamá Máfia láu jadügüni wuríbani, jásaaruba lun jasíadirúniwa lun máfiougati lun sun dan.

Larúfuduni Jesúsu lagúmadijan

³⁰ ‘Siñáti nadügün ni cáta láu náni núngua. Quei laríñawagúniwa nun, ítara líña nagúseragüdün, áni buíti ligáburi nagúseragüdün ladüga mouchun

nan lun nadügüni le nabúseerubei, lueídügüya le labúseerubei Nóguchi le oúnajabalina. ³¹ Ánjein áuba lubei geféen nuougua, moúnti le nariñagubei. ³² Níjein ámu le geféenbei luágu náni fuleísei, áni subúdi nun luágu le lan lariñagubei nuágu, gebégiti. ³³ Jugúya oúnajatün álügüdei Juan nuágu, áni le loúnabagülebei jun, inárüni. ³⁴ Áu magúrabuntina ladímurejan ni ában wügüri luágu nufúleisein, narítaguagüda rügüñaadün luágu le lariñagubei Juan nuágu lun gayáraabei lan jafíñerun nuágu lun jasálbaruba lan. ³⁵ Ítara liña meja Juan quei ában lámpu le durúnguati, ru ligía larúgounga, áni jugúya aráanseñu jíña méjati lun jerésibiruni larúgounga ligía luágu murúsun dan. ³⁶ Níjein ában cátei luágu nufúleisein buítimaati sügü láu le lariñagubei Juan. Lé buri cátei le nadügübei, le méme buri uágubei lariñaga Nóguchi nun lun nadügüni, arúfuda lumúti luágu Nóguchi lan oúnajabalina le tímatimaati. ³⁷ Nóguchi le oúnajabalina, arúfuda láali luágu áu lan Liraü le oúnajoubei lun nasálbaruniña gürígia ubouágu, láu sun magáambun jumágili lan lumálali Búngiu, maríjin jumeí. ³⁸ Mebélugili lerérun jídoun, ladüga mafiñetün nuágu, áu le loúnajabei. ³⁹ Atúriaja jumútu Lerérun Búngiu láu sarágu goúnigi, ladüga agúraba jumá jadáriruni ibágari le magúmuchaditi tidan, láu sun líra, líburu tugúya adímurejaboun nuágu, ⁴⁰ áni májatün jiábin númoun lun jibíjini ibágari ligía.

⁴¹ ‘Máluajantina lun janügünina gürígia weírigo. ⁴² Gáma lúmoun, subúdi numútün, áni subúdi numúti luágu mísiñen lan Búngiu

jun. ⁴³ Áu, lueígiñe loubadina Núguchi niábin, áni jugúya, merésibirun jumútina, ánjein ñübin ámu láu láni lúngua, ligíaba jerésibira. ⁴⁴ ¿Ída lubásan jafíñerun nuágu, resíbitünga uweíriguni júmagiñegua, máluajan jumúti uweíriguni le lúmagiñeti Búngiu le ábanrügüti? ⁴⁵ Marítagua jumátia luágu níchuguba lan jidúnrun ligíbugiñe Núguchi, Moisés guánarügüba íchiga jidúnrun, le guánarügü uágubei jíchigei jeménigin. ⁴⁶ Ladüga, lun jamúga afiñe jumá luágu le lariñagubei Moisés, jafíñeruña jamúga gíñe nun, ladüga abürüjati Moisés nibügürü. ⁴⁷ Ánjein mafiñen jubei luágu le labürüjabei, ¿ída lubáti jafíñerun luágu le nariñagubei jun?

6

*Leígagüdün Jesúsu seíngü mílu wügüríña
(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Lc 9.10-17)*

¹ Lárigiñe, ába lídin Jesúsu loubáfurugun dúna le Galiléa, le méme gíñe dúna le gíribei Tibérias. ² Sarágu jáña gürígia afálarei ladüga jaríjini buri miláguru le ladáagubei, láu lareídaguagüdüniña sánditiña. ³ Ábati laweínrun Jesúsu luágun ában wübü, ába lañúurun ñi jáma láni disípulugu. ⁴ Yaráfaaliti páscua, le jafédun juríu. ⁵ Dan laríjinbei Jesúsu luágu sarágu jáña lan gürígia afálaruti, ába lariñagun lun Felípe.

—¿Jalíabasan wagáñija eígini joun sun gürígia ja?

⁶ Lariñagunbalin líra lúnrügü lagáambun cába lan lariñaga Felípe, Jesúsu, subúdi láali cába lan ladüga.

⁷ Ábati lariñagun Felípe lun.

—Ni bián-san fiádürü fein loúguaboun lun tafánreinjoúniwa murúsun murúsun jádan sun gürígia ja.

⁸ Ábati laríñagun Andrés, ában gíñe jádaangiñe disípulugu, le lamúlen Simón Pédro, lun.

⁹ —Niján ában irájü ya, nújein seíngü fein lúma, jáma bián úduraü, loúguabei líra joun sarágu gürígia.

¹⁰ Ábati laríñagun Jesúsu.

—Ariñaga jumá joun súngubei lun jañúurun.

Ñiñanuti jawára seíngü mílu wügüríña bougudin jaweíwüríña jáma irájüñü. Queíti ñiñein lan sarágu sagádi lídan fulásu ligía, ába jañúurun. ¹¹ Ábati lanügünun Jesúsu fein lújaburugu, lárigiñe líchugun eteíngiruni lun Búngiu, ába líchugunun joun láni disípulugu, ába jafánreinjanun disípulugu jádan sun ja ñúnbaña. Ligía méme ladüga jáu úduraü, ruínaleí sun le jabúseerubei joun. ¹² Dan le quimúleña, ába laríñagun Jesúsu joun láni disípulugu.

—Abúdaja jumeí sun le ígiragubei, mabúlegu lámuga ni cáta.

¹³ Ába jabúdajani, ába jabuínchagüdün dúusu faníñe láu tífe fein le ígiragubei tídaangiñe seíngü fein. ¹⁴ Dánti le jaríjinbalin gürígia miláguru le, le ladügübei Jesúsu, ába jaríñagun.

—Inárüni luágu niján lan proféta lé meja lúnbei liábin ubouágun.

¹⁵ Queíti lasúbudiruni Jesúsu luágu busén jamá janügüni láu érei lun jadügüni urúeime, ába lídin lábugua luágun wübü.

*Leíbugun Jesúsu ligíbuagu dúna
(Mt 14.22-27; Mr 6.45-52)*

16 Dan le lagúñedunbei, ába jarágachun láni Jesúsu disípulugu lárún dúna, 17 ába jádinagun tídoun ában ugúnein, ába jagúmeserun ánjiñuragua lun jachülürün Capernaúm. Búrigaaliti, machülüti Jesúsu jámoun. 18 Ába lagúmeserun garábali áfuragua jére, ába lérougadun. 19 Dan le awáanseña luára seíngü o sísi quilómetros, ligía jaríjin liábin Jesúsu tuágun ugúnein, eíbugeina ligíbuagu dúna, ába janúfudedagun. 20 Ába laríñagun joun.

—Manúfudeda jumá, áu le.

21 Ábati jerésibiruni láu ugúndani tídan ugúnein, ába jachülürün lídoun fulásu le ñíjin lubei jóúdin lídan murúsun óra.

Jáluajani gürígia Jesúsu

22 Larúgan, ába jaríjin gürígia ja eréderubaña loubáfurugu luágu ñüdünja jamá buga disípulugu tídan ugúnein to ñíboun áni tugúya rügüñoun ñi, áni mídin lan Jesúsu jáma. 23 Súnti dan ligía, ába tiábingua ugúnein ubúrugugiñe Tibérias lun lídoun ában fulásu yaráfa lun le ñí lubei jeígoun fein lárigi leteíngirun Jesúsu tuágu. 24 Dánti jaríjini gürígia luágu úa lan Jesúsu ñi, ni láni disípulugu, ába jádinagun tídoun ugúnein buri tugúya, ába jóúdin Capernaúm áluajei.

Jesúsu, fein to lánina ibágari

25 Dan le jachülürünbei loubáfurugu dúna, ába jadáriruni Jesúsu, ába jaríñagun lun.

—Maésturu, ¿ída búgasan biábin?

26 Ába laríñagun Jesúsu joun.

—Nínárün jáu luágu ladüga lan jeígin darí lun jaquímuledun jáluajana, máma ladüga gunfaráanda

jumáni laníchigu buri miláguru. ²⁷ Madíjerida jumá luágu eígini le gagúmuchaditi le lúntibeí júgubu, áluaja jumeí eígini tun juwáni, le íchugubei ibágari magúmuchaditi. Ligía eígini le lúnbei níchuguni jun, áu Wügüri Garaüwarügüti, ladüga rúlaali Búngiu Úguchili ubáfu nun lun níchuguni ibágari ligía.

²⁸ Ábati jaríñagun lun.

—¿Ída lubásan wadüga lun woúdin láu le lubeíbei Búngiu?

²⁹ Ába laríñagun Jesúsu joun.

—Le labúseerubei Búngiu, lun jafíñerun nuágu, áu le loúnajabei.

³⁰ Jaríñagati lun.

—¿Cábagi seíni gayára barúfudun woun lun wafíñerun buágu? ¿Cági cátei badügübei? ³¹ Binádu wagübürigu jouítiña meja fein to gíríboun maná lídan fulásu mageírawati, quei taríñaguni Lerérun Búngiu. “Jóügüda lumútiña Búngiu fein to siélugiñetu.”

³² Ába laríñagun Jesúsu joun.

—Nínárün jáu luágu máma lan Moisés íchugubarun fein siélugiñetu tugúya joun, Núguchi íchugubei fein joun áni ligía gíñe íchugubarun fein siélugiñetu jun to tímatimaatu. ³³ Ladüga fein to íchuguboun Búngiu, tugúya to aráriruboun siélugiñe áni rúti gíñe ibágari joun lílana ubou.

³⁴ Ábati jaríñagun lun.

—Rúboun fein tugúya woun súnwandan.

³⁵ Ába laríñagun Jesúsu joun.

—Áu fein to íchuguboun ibágari. Le ñübinti nómoun, malámadügüyaarume luwáni, le afíñeruti

nuágu, mamágürabudügüyaaru giñe luwáni. ³⁶ Quei le nubeíbei jun, jugúya mafíñetün láu sun aríja jumáadina lan. ³⁷ Sun gürígia ja líchugubaña Nóguchi nun, ñübintiña nun, játi ñübintiña númoun mabúgun nubáña. ³⁸ Mára niábiña siélugiñe lun nadügüni nugúndan, le náni núngua, niábiña lun nadügüni lugúndan le oúnajabalina. ³⁹ Léti labúseerubei Nóguchi le oúnajabalina, lun meferidirun nan ni ában jádaangiñe ja líchugubaña nun, lun sarágüdarügü nániña lídaangiñe oúweni lídaanme lagúmujoún wéyu. ⁴⁰ Le labúseerubei le oúnajabalina, lun sun lan ja anügütina quéisi Liraü Búngiu, afiñe jagía nuágu, lun gabágari jamá le magúmuchaditi, áni násaaragüdübaña lídaangiñe oúweni lídan lagúmujoún wéyu.

⁴¹ Ába jagúmeserun juríu adímureja wuríba luágu Jesúsú ladüga laríñagun luágu ligía lan fein to aráriruboun siélugiñe. ⁴² Ába jaríñagun.

—¿Ma funági Jesúsú le liraü José le? Subúdi wamúti lúguchi túma lúguchu. ¿Ída liñáti laríñagunbei luágu siélugiñe lan larárira?

⁴³ Ábati laríñagun Jesúsú joun.

—Madímureja jumá nuágu. ⁴⁴ Siñáti liábin ni ában númoun ánjein máma lubeí lanügün Búngiu Úguchili le oúnajabalina, áni násaaragüdübei lídaangiñe oúweni lídan lagúmujoún wéyu. ⁴⁵ Laríñajare tídan líburu to jerérun profétagu. “Larúfudajaba Búngiu joun súngubei.” Sun lubeíti ja agáambubalin Búngiu Úguchili, furéndeí jagía lúmagiñe, ñübintiña númoun.

⁴⁶ ‘Máma jamúgattia luágu níjein lan aríjiti Búngiu Úguchili. Áu le ñübinbei lúmagiñe Búngiu, áu rügüñein aríjei. ⁴⁷ Ninárün jáu luágu le lan afíñeti nuágu, gabágariti le magúmuchaditi. ⁴⁸ Áu fein to íchuguboun ibágari. ⁴⁹ Jouítiña binádu jagübürigu fein to maná lídan fulásu mageírawati áni láu sun luwúyeri jiláguatiña. ⁵⁰ Áu, tuágu fein to aráriruboun siélugiñe nadímureja, lun ja lan eígitu, lúmounbaña Búngiu. ⁵¹ Áu méme fein wínwantu tugúya to aráriruboun siélugiñe, le eígiti tídaangiñe fein tugúya, labágariduba le tímatimaati lúma Búngiu lun súnwandan. Fein to lúnboun níchugunun, nógubu guánarü, níchugubei lun gayáraabei lan jabágaridun gürígia lun sun dan lúma Búngiu.

⁵² Ábati jeréderun juríu adímureja jámagua, ába jaríñagun.

—¿Ída lubásan leígagüdüni le lúgubu guánarü woun?

⁵³ Laríñaga Jesúsu joun.

—Ninárün jáu luágu ánjaün lan meígin lídaangiñe nógubu, áu Wügüri Garaüwarügüti, mátun jumeíme níta, mabágaribadün. ⁵⁴ Le eígiti nógubu, gurálei níta, gabágariti tímatimaati le magúmuchaditi, áni násaaragüdübei lídaangiñe ouweni lídan lagúmujoún wéyu. ⁵⁵ Ladüga eígini le tímatimaati nógubu, uníñein le tímatimaati níta. ⁵⁶ Le eígiti nógubu, gurálei níta, lídaañein ában núma, áu lúma. ⁵⁷ Úguchili le ouñajabalina, gabágariti, áni áu, gabágaritina giñe lídaangiñe, ítara méme líña, le awínwanduti nídaangiñe, gabágaribei nídaangiñe. ⁵⁸ Tuágu fein to aráriruboun siélugiñe nadímureja.

Mítaraantu fein to quei maná le jeígubei binádu jagübürigu, láu lan sun luwúyeri jiláguatiña, le eígiti tídaangiñe fein to, labágariduba tímatimaati lun sun dan lúma Búngiu.

⁵⁹ Lídan adámuridaguni tídan jalígilisin juríu to Capernaumboun, ñi larúfudajei Jesúsu cátei le.

Dimúrei lánina ibágari magúmuchaditi

⁶⁰ Sarágu jáña jádaangiñe ja afálarubalin Jesúsu, dan le jagáambunbalin arúfudajani le, ába jaríñagun.

—Cátei le laríñagubei, jénreenguti lerésibirúniwa, ¿cábasan adúga gásu láu?

⁶¹ Ába lasúbudiruni Jesúsu luágu jadímurejaña lan luágu cátei ligía, ába laríñagun joun.

—¿Wuríbati láburujan líra jun? ⁶² ¿Cába jamúga funáti asúsereda ánjana jamúga jaríja, áu Wügüri Garaüwarügüti, awárira nárigoún siélun lé meja ñi nubei furúmiñe? ⁶³ Náni Espíritu, ligía íchugubei ibágari tímatimaati, nóguburügü, siñáti líderagunün. Áni sún buri cátei le naríñagubei jun, máma luáguti eígini le lúnti jurágeirugu, luáguti eígini le túnti juwáni, le íchugubei ibágari magúmuchaditi. ⁶⁴ Áni añájeingua jídaangiñe, mafíñetiña.

Ladúga lúmagiñe furúmiñeti dan, subúdi láña Jesúsu cátaña lan mafíñebaña, lúma cátei lan le lúnbei lalúguruni. ⁶⁵ Ába laríñagun.

—Ligía naríñagunbei jun luágu siñá lan liábin ni ában númoun ánjein máma lubeí Nóguchi Búngiu agúarubei lun.

⁶⁶ Lúmagiñe dan ligía, sarágu jáña jádaangiñe ja afálarubalin Jesúsu, ába jígiruni, ába meíbugunjaña

lan lúma. ⁶⁷ Ábati laríñagun Jesúsu joun dúusu disípulugu.

—Ángi jugúya, ¿buséntün gíñe jídin nueí?

⁶⁸ Ába loúnabun Simón.

—¿Cábagi úmoun woúdin? Dimúrei buri le baríñagubei, lánina ibágari tímatimaati le magúmuchaditi. ⁶⁹ Wagía afíñeediwa, áni subúdi wamúti luágu amürü lan Crístubei le Liraü Búngiu wínwanti.

⁷⁰ Ába laríñagun Jesúsu joun.

—¿Másan áu anúadajabalün dúusugubei jugúya? Láu sun líra, níjein ában jídaangiñe láni Máfia.

⁷¹ Dan laríñagunbalin Jesúsu líra, luáguñein Júdas, le liraü Simón Iscarióte, ladüga ligíaba lan alúgurei, láu sun ában lan jádaangiñe dúusu disípulugu ligía.

7

Mafíñeruntiña lamúlenu Jesúsu luágu

¹ Lárigiñe sun cátei le, ába eíbugañaja lan Jesúsu loúbawagu Galiléa, mabúseerunti leréderun Judéa ladüga ñi buséntiña juríu jáfaruni jilágubei. ² Queíti yaráfaali lan ában lídaangiñe jafédun juríu le giríbei tufédun dibásein, ³ ába jaríñagun lamúlenu lun.

—Meréderabá ya, beíba Judéoun aríja jamámugei gíñe bánigu ja ñíbaña cátei lé buri badügübei. ⁴ Dan le busén lan ában gürígia lasúbudirúniwa, madügün lumúti buri cátei arámudaguarügü. Queíti adüga ban cátei líbeina le, adügabeí ligíbugiñe sun ubouú.

⁵ Ni íbini lamúlenu mafíñetiña luágu. ⁶ Ábati laríñagun Jesúsu joun.

—Machülügili dan lun nídin Jerusalén luágu fédu ligía, ánjein jun, buíti furúmierügü óra. ⁷ Siñáti

jiyéereegudún joun ja lánina ubou le, anáti áu, iyéereegutina joun, ladüga geféentina luágu wuríba lán buri cátei le jadügübei. ⁸ Jeíba lídan fédu, áu mídinbadina guetó, machülügili nidáani lun nídín.

⁹ Lárigiñe laríñaguni sun le joun, ába leréderun Galiléa.

Jesúsu lídan fédu le tánina dibásein

¹⁰ Lárigiñe jóúdin lamúlenú, ligía lídin Jesúsu lídan fédu ligía, mafúnraangunrügü líña, camá jamuga mabúseerunti larijóuniwa. ¹¹ Ítara líña jáluajani juríu lídan fédu ligía, ába jaríñagun.

—¿Jageí funásan wügüri le?

¹² Sarágu jañáti adímurejatiña luágu jádan güri-gia. Ñíñanu aríñagutiña luágu ában lan wügüri buíti ligía, jíbiri aríñaga. “Mabuídunti, yéegua lumútiña güri-gia.”

¹³ Úati ni ában adímurejati furáangu luágu, ladüga janúfude jaweí juríu.

¹⁴ Lamídounjali fédu lúmagua, ligía lebélorun Jesúsu témpulurugun, ába lagúmeserun arúfudaja.

¹⁵ Ába laweíridun janígi juríu, ába jaríñagun.

—¿Ída liñásan lasúbudirunbei le sarágu cátei, matúriajaanga ligía?

¹⁶ Ába laríñagun Jesúsu joun.

—Le narúfudajabei, máma nídaangiñeti, lídaangiñeti le oúnajabalina. ¹⁷ Ánjein níjein lubeí ában le aráanseti lun ladügüni le labúseerubei Búngiu, lasúbudirubei ánjein lúmagiñeti lubeí Búngiu le narúfudajabei lúmoun luágu lan náni núngua nadímureja. ¹⁸ Le adímurejabei luágu lání lúngua, ladügüni lun janügüni güri-gia weíri, le oúchubei lun

lanügüniwa le oúnajabalin weíri, ligía aríñagubalin inárüni, áni máma ligía biángua tigíbu.

¹⁹ ‘¿Ma inárüni luágu rúlaani Moisés lúrudu jun? Láu sun líra, úati ni ában jídaangiñe úaraduti lúma lúrudu ligía. ¿Ca uágu jabúseera jáfarunina jilágubei?

²⁰ Ába jariñagun lun.

—Níjein espíritu wuríbati bídan, ¿ca busénbei láfarunibu jilágubei?

²¹ Ába lariñagun Jesúsu joun.

—Luágurügü ában cátei le nadügübei lídan wéyu le eméraaguagülei laweírída janígi sun jugúya. ²² Arúfudaja lumúti Moisés luáguti jagáburi juríu le circuncisión, (láu sun máma lan ligía agúmeserubalin igáburi ligía, jagúmeserun binádu lagübürigu lubáragiñe), ligía lébubei lerésibirun ában irájü circuncisión íbini lídan lan wéyu le eméraaguagülei. ²³ Ánjein adüga jubálin líra íbini lídan lan wéyu le eméraaguagülei lueírügü jadüraaguni lilúrudun Moisés, ¿cáti uágu jagáñida núma lueígiñe nareídaguagüdüni lúgubu ában wügüri dayárugubei lídan wéyu le eméraaguagülei? ²⁴ Masáminara jumá luágu cátei quéisi larijíniwa, samína jumá luágu quéisi lubeí.

Ladímurejan Jesúsu luágu ladiügawagún

²⁵ Ábati jagúmeserun jádaangiñe ja aganoúbaña Jerusalén álügüdaja.

—¿Másan niján le jáluajabei lun jáfaruni jilágubei?

²⁶ Nijánga adímureja ligíbugiñe guríriguaü, áni úati ni ában aríñaguti ni cáta lun. ¿Léfunasan affíne jamá gumádimatiña luágu wügüri lan le Crístubei?

²⁷ Subúditi woun jalíagiñe lan liábin le, ánjeinti

dánme le liábin Crístu, ibídiñebei ni ca un jalíagiñe lan liábin.

²⁸ Dan lagáambubalin Jesúsu cátei le, dan larúfudajaña lubeí témpulurugu, ába laríñagun rein.

—¡Subúdi jumútina lubeíti, subúdi jumei jalíagiñe lan niábin! Máma láu náni núngua niábin, ában le inárünibei luágu níjein lan, ligía oúnajabalina, áni ibídiñeti jun. ²⁹ Áu, subúdi numúti ladüga lúmagiñe lan niábin, áni ligía oúnajabalina.

³⁰ Ába yebéti jabúseerun jadáürüni, úati ni ában agúurutu luágu ladüga machülügili lan dan lun loúnwen. ³¹ Sarágu jáña afíñerutiña luágu, ába jaríñagun.

—Dánme le liábin Crístu, ¿ladügüba funági ámu miláguru sügü láu wügüri le?

Jóunajan fariséogu polisía adáürei Jesúsu

³² Ába jagáambuni fariséogu le jaríñagubei gürígia luágu Jesúsu, jagía jáma jábutigu fádirigu, ába jóunajan polisía témpulurugugiñe lun jadáürüni.

³³ Ábati laríñagun Jesúsu.

—Murúsunrügübei dan neréderun júma ya, ábame nagíribudun lúmoun le oúnajabalina. ³⁴ Jáluajabadina, madári jubádina, ladüga siñábei lan jídin le ñíjinbadina lubeí.

³⁵ Ábati jagúmeserun juríu álügüdagua jámagua.

—¿Jalíñounba funásan lídin le siñábei lubeí nege wadáriruni? ¿Leíbuga funa jámoun juríu ja jagánaguabaña gürígia ja güriégu, lun larúfudajan joun güriégu? ³⁶ ¿Ca míni lan láu laríñagun woun. “Jáluajabadina, madári jubádina ladüga siñábei lan jídin le ñíbadina lubeí”?

Líseesen dúna wínwanti

³⁷ Le lagúmujoún wéyu lídan fédu ligía, ligíatima weírigubei. Lídaanti wéyu ligía, ába laráramun Jesúsu, ába laríñagun láu umálali reínti.

—Le mágürabutu luwáni, ñűbinlá nùmoun, gurála. ³⁸ Le afiñeti nuágu, láwiyujaba dúna wínwanti tídaangiñe lanígi, quei taríñaguni Lerérun Búngiu.

³⁹ Laríñaguña Jesúsu láu líra luágu ja lan afiñerutiña luágu, jerésibirubei lan Sífiri Sándu, dan ligía, miábingili Sífiri Sándu ladüga magíribudungili lan Jesúsu larigoún siélun lídoun luweírigun.

Fánreinguai jádan gürígia

⁴⁰ Ñiñanu jádaangiñe gürígia, dan le jagáambunbalin cátei le, ába jariñagun.

—Inárüni luágu niján lan proféta lé meja lúnbei liábin.

⁴¹ Jaríñaga jíbiri.

—Niján Crístubei.

Jaríñaga jíbiri.

—¿Ída lubásan Galiléanabei lan Crístu?

⁴² Taríñajare Lerérun Búngiu luágu ladügawagunbei lan urúei Davíd Crístu, áni Beléngiñetibeí lan, fulásu meme le nígiñeti lubeí Davíd.

⁴³ Ába lubeíti jafánreinragun gürígia lueígiñe Jesúsu. ⁴⁴ Ñiñanu yebe abúserutiña jadáürüni, úati ni ában adügüti.

Mafiñetiña gumádimatiña luágu Jesúsu

⁴⁵ Ába jagíribudun polisía ja tánina témpulu jarigoún jámoun fariséogu jáma jábutigu fádirigu. Ába jariñagun joun polisía.

—¿Ca uágu manügün jubálin?

⁴⁶ Ába jaríñagun polisía.

—¡Úagili ni ában adímurejati quei ladímurejan wügüri le!

⁴⁷ Ábati jaríñagun fariséogu joun.

—¿Ígiraguagüdaadün gíñe júngua lun leyéedunün?

⁴⁸ ¿Níjein funági ában jádaangiñe wábutigu o jádaangiñe lan fariséogu afíñeruti luágu?

⁴⁹ Ánjaña gürígia ja, ja afálarubalin wügüri ligía, ja ibídiñejabubaña lun lúrudu, íñarawagúaaña.

⁵⁰ Nicodémo, le ñüdüñbei adímureja lúma Jesúsu gúñoun, ligía ában jádaangiñe fariséogu, ába lariñagun joun.

⁵¹ —Según walúrudun, siñáti wasíadiruni ában wügüri magáambunga wameí furúmiñe lun wasúbudiruni ca lan lidúnrunbei.

⁵² Ábati jaríñagun lun.

—¿Galiléana gíñe amürü, badímurejaanbei luágu lufúleisein? Atúriajaboún Lerérun Búngiu, basúbudirubei luágu úagili lan ni ában proféta Galiléana.

⁵³ Ába jóudin cáda ában jábiñoun.

8

Würi maríeitu to aganoúboun luma ámu wügüri

¹ Ánjeinti Jesúsu, ába lídin luágun wübü le gíribei Olívos. ² Larúgan bináafin, ába lagíribudun témpulurugun, ába jayábin sun gürígia lubádun, ába lañúurun, ába lagúmeserun arúfudaja joun.

³ Ábati janügün arúfudajatiña lilúrudun Moisés jáma fariséogu ában würi jadáriragun lúma ámu wügüri

lueí túmari. Ába jíchugunun jamídaangua ja ñíbaña jámagua, ⁴ ába jaríñagun lun Jesúsu.

—Maésturu, nuján würi to, wadáriragun lúma ámu wügüri lueí túmari. ⁵ Laríñajare lilúrudun Moisés jawágu jíbe würiña ja, lun jáfarawagún jilágubei láu dúbü. ¿Cági baríñagubei?

⁶ Jaríñagunbalin líra lun jaríjin lábun, lun gébuna lan jíchugun lidúnrun. Ábati lélemuchun Jesúsu, ába labürüjan múarugu láu lújabu. ⁷ Queíti jasígirun álügüdaguei, ába laráramun, ába laríñagun joun.

—Furúmiñegarügü jídaangiñe le mafígounti, chüleí furúmiñeti dúbü tuágu.

⁸ Ábaya lélemuchun, ába lasígirun abürüja múarugu. ⁹ Jagía, le jagáambubalin le laríñagubei, ába jasándiragun jóungua luágu gafígoun jamá, ába jáfuridunga ában ában, jagúmesera jámagiñe ja weínamutimáajañabaña. Dánti le furíjaña súngubei, ába ladáriragun Jesúsu lúngua lábugua túma würi tugúya quei teréderunbei ñi. ¹⁰ Ábati liñúraguni Jesúsu lichügü, ába laríñagun tun.

—¿Jagáñasán buga ja íchugubaña bidúnrun? ¿Úati ni ában asíadirutibu lun boúnwen?

¹¹ Ába taríñagun lun.

—Uá, úati ni ában.

—Ábati laríñagun Jesúsu tun.

—Ni áu, masíadirun nubádibu, beíba, madügadügüyabá figóu.

Jesúsu lilámpun ubóu

¹² Ábaya ladímurejan Jesúsu joun güriña, ába laríñagun.

—Áu lilámpunbei ubouú, le afálarutina, libíjubei larúgounga le anügübei gürígia lídoun ibágari magúmuchaditi, áni meíbugunbei lídan lubúriga.

¹³ Ábati jaríñagun fariséogu lun.

—Amürü, badímurejaña buíti buouúgua, mebégiti líra.

¹⁴ Ába laráñagun Jesúsu joun.

—Le naráñagubei gebégiti, láu sun áu lan adímurejabei buíti nuouúgua. Áu, subúdi numúti jalíagiñe lan niábin lúma jalíñounba lan nídin, ánjein jugúya, ibídiñeti jun jalíagiñe lan niábin ni jalíñounbadina lan. ¹⁵ Jugúya, jasáminarun nuágu queísi luwúyeri lasáminarun ubouú, áu,

magúseragüdüntina ni ában. ¹⁶ Ánjana jamúga agúseragüda, nadügüñein jamúga láu úarani, ladüga mámarügüba áu agúseragüda, Núguchi le ouñajabalina lagúseragüdüba gíñe núma.

¹⁷ Bürüwati lídan jilúrudun luágu dan lan geféen jamá bián gürígia luágu ában méme cátei, lúnti lan lafíñerún joun. ¹⁸ Ítara liñáti áu ában le geféenbei luágu náni fuleísei, Núguchi le ouñajabalina, ligía gíñe ában le geféenbei nuágu.

¹⁹ Ábati jaríñagun lun.

—¿Jageígi Búguchi?

Ába laráñagun joun.

—Jugúya, ibídiñetina jun, ni Núguchi, ibídiñeti gíñe jun, lun jamúga subúdi jumánina, subúditi jamúga gíñe Núguchi jun.

²⁰ Lídan laráñagubalin Jesúsu cátei le, larúfudajaña témpulurugu lídan fulásu le ní tubeí buri gáfu to lágei seínsu. Madáürün lumúti ni ában ladüga machülügili lan lidáani lun loúnwen.

Laríñajare Jesúsu joun luágu siñá lan jeídin ñíjinba lubeí lídin

²¹ Ábaya laríñagun Jesúsu joun.

—Áu, neíbuga, jugúya jáluajabadina, jóúweguba gafígounga, siñáti jídin le ñíjinba lubeí nídin.

²² Ábati jaríñagun juríu.

—¿Láfaragua funa lúngua, laríñagunbei luágu siñá lan wóúdin le ñíjinba lubeí lídin?

²³ Ábati laríñagun Jesúsu joun.

—Jugúya, únabuna jugúya, ánjein áu, yágütana íñu áu. Láni ubouú le jugúya, ánjein áu, máma láni ubouú le áu. ²⁴ Ligía naríñagunbei jun luágu jóúweguba lan gafígounga, ladüga ánjein mafíñen jubeí luágu áu lan áu, jóúweguba ítara.

²⁵ Ábati jaríñagun lun.

—¿Cátabuti?

Ába laríñagun joun.

—Aríñaga náali jun lúmagiñe binárü. ²⁶ Gayáraati jamúga naríñagun gíbeti jun luágu luríban jigáburi lun nadeínjan jun, le oúnajabalina aríñaga lumúti inárüni, áni cáteirügübei le nagáambubei lúmagiñe le oúnajabalina naríñaga joun ja lílana ubouú.

²⁷ Ánjein jagía, úati gunfaráanda jamáni láu luágu lan Búngiu ladímureja Jesúsu joun. ²⁸ Ligía laríñagunbei joun.

—Dánme le jiñúrunina, áu Wügüri Garaüwarügüti, ligíame jasúbudiruni luágu áu lan le uágubei naríñaga luágu áu lan, áni madügün nan ni cáta luágu náni núngua, lueídügüya le larúfudajabei Nóguchi nun. ²⁹ Ladüga númañein le oúnajabalina, mígirun lágidina Nóguchi nábugua, ladüga adüga náni le áubei lagúndaara súnwandan.

³⁰ Dan le laríñagunbalin Jesúsu le, ába jaffíñerun sarágu luágu.

Lirájüñü Búngiu jáma lidámuniña figou

³¹ Ába laríñagun Jesúsu joun juríu ja ánjarubaña lun lerérun.

—Ánjaün asígira lun jídin surúñu láu le nubeíbei jun, jiábinba lun náni jumá disípulugu le tímatimaati. ³² Ábame jasúbudiruni inárüni, ábame lafúnraanguagüdünün inárüni.

³³ Ába jariñagun lun.

—Linébaanfaangu Abrahám wagía, áni merédegidiwa idámunime ni ca un. ¿Ída liñáti baríñagunbei luágu furáangujadiwa lánme?

³⁴ Ába laríñagun Jesúsu joun.

—Ninárün jáu, luágu sun lan ja adáagubaña figou, lidámun figou jagía. ³⁵ Ában idámuni, máma jádaangiñeti família, ánjeinti ában isáani, jádaangiñeti família súnwandan. ³⁶ Ánjaün lubeíti nafúnraanguagüda, áu le Búngiu Irájü, lídaangiñe idámuni lun figou, furáangubadün le tímatimaati. ³⁷ Subúdi náali luágu linébaanfaangu jumá Abrahám, láu sun líra, buséntün jáfarunina, ladüga mája jumá lun le nubeíbei jun. ³⁸ Áu nadímurejan luágu le larúfudubei Nóguchi nun, jugúya jadügüni le jafúnrendeirubei lúmagiñe júguchi, le Máfia.

³⁹ Ába jariñagun lun.

—Abrahám wáguchibeí.

Ába laríñagun Jesúsu joun.

—Lun jamúga inárüni lan luágu lirájüñü jumá Abrahám, jadügüñein jamúga le ladügübei. ⁴⁰ Láu sun aríñaga náali lan inárüni le larúfudajabei Búngiu

nun jun, buséntün jáfarunina. ¡Madügünti meja Abrahám ni cáta líbe líra! ⁴¹ Le méme ladügübei júguchi, ligía jadügübei.

Ábati jaríñagun lun.

—Mámatia wagía bástadi, ában rügüñein wáguchi, Búngiu.

⁴² Ába laríñagun Jesúsu joun.

—Ánjein jamúga Búngiu lubeí júguchibei, jínsiñetina jamúga jun ladüga lúmagiñe Búngiu niábin, áni anája ya. Mára láu náni núngua niábin, Búngiu oúnajabalina. ⁴³ ¿Ca uágu lásiñerunbei gunfaráanda jumáni le naríñagubei? Ladüga mabúseerun jumá jagáambuni náni ugánu. ⁴⁴ Máfia júguchibei, lánigu jugúya, áni buséntün jadügüni lugúndan. Gáfarajadigubeiñein Máfia lúmagiñe furúmiñeti dan. Márügüdünti lueígiñe inárüni, maríñagunti giñe inárüni. Lídan le laríñagun iyéeni, ladímurejaña quei ligáburi, ladüga yéeti áni ligía lúguchibei iyéeni. ⁴⁵ Ánjeinti áu, quei inárüni lubeí naríñagubei, mafíñetün nun. ⁴⁶ ¿Ca jídaangiñe gayáraabei larúfuduni luágu gafígoun nan? Ánjeinti inárüni lubeí naríñagubei, ¿cáti uágu mafíñen jubeí nun? ⁴⁷ Le lánigu Búngiu, agáamba lumúti lerérun Búngiu, ánjeinti jugúya, quei máma jubeí lánigu Búngiu, ligía mája jubeí jagáambuni.

Níjeinjali meja Crístu lubáragiñe Abrahám

⁴⁸ Ábati jaríñagun juríu lun.

—Wanárün láu waríñagun luágu máma ban ámu jaweí jagübüri Samariána, luágu giñe níjein lan ában espíritu wuríbati bídan.

⁴⁹ Ába laríñagun Jesúsu joun.

—Úati espíritu wuríbati nídan. Le nadügübei, níchuguña inébesei lun Núguchi, jugúya, íchiga minébeni nun. ⁵⁰ Máluajaantina inébesei núngua, láu sun níjein lan ában áluga lumúti ninébesé, áni ligía le agúseragüdübei. ⁵¹ Ninárün jáu luágu le lan adügüti gásu láu le nubeíbei, moúnwenbei lan.

⁵² Ábati jariñagun juríu lun.

—Anáti guetó, choúru wamáali luágu níjein lan espíritu wuríbati bídan. Jiláti Abrahám, jilágu profétagu, áni aríñagagibu luágu le lan adügüti gásu láu le bubeíbei, moúnwenbei lan. ⁵³ ¿Cátabuñadíbugi lúmoun wáguchi Abrahám? Jiláti Abrahám, jilágu profétagu. ¿Ída liñáti banáangun búngua?

⁵⁴ Ába lariñagun Jesúsu joun.

—Ánjana íchiga uweíriguni nuóúgua, málabei, ánjeinti Núguchi, le méme uágubei jariñaga luágu ligía lan Jubúngiutebei, ligía íchugubei uweíriguni nuágu. ⁵⁵ Jugúya, ibídiñeti Búngiu jun, anáti áu, subúditi nun, áni ánjana jamúga aríñaga luágu ibídiñe lan nun, yéetina jamúga gíñe quei jugúya. Subúditi Búngiu nun le tímatimaati, áni adüga numúti le lubeíbei. ⁵⁶ Abrahám lé meja binádu júguchi, gúndaati meja láu lasúbudiruni luágu lachülürüba lan nuwéyuri lun niábin uboúagun queísi asálbaragülei, buin líña láu ugúndani dan larijini wéyu ligía.

⁵⁷ Ábati jariñagun juríu lun Jesúsu.

—Úagubeigili ni dimí-san irúmu báu, ¿ariñagatibu luágu aríja báni Abrahám?

⁵⁸ Ába lariñagun Jesúsu joun.

—Ninárün jáu luágu lubáragiñe lan ñi lan Abrahám, anájeinjadina.

⁵⁹ Ába jabúdajan dübü lun jachüraguni luágu, ába larámudagun, ába láfuridun témpulurugugiñe, ába lásügürün jamídaangiñe, ába lídin.

9

Lareídaguagüdüin Jesúsu ában wügüri maríjinti

¹ Lídan le lásügürün Jesúsu lídaangiñe ában fulásu, ába laríjin ában wügüri maríjinti lúmagiñe lagüriajoún. ² Ába jaríñagun láni disípulugu lun.

—Maésturu, ¿cásan uágu lagüriajoúnbei wügüri le maríjinga? ¿Ladügasan jafígoun lagübürigu, o ladüga lifígoun guánaru?

³ Ába laríñagun Jesúsu joun.

—Máma ladüga lifígoun, máma giñe ladüga jafígoun lagübürigu, lasúseredunbei ítara lun larijoúniwa le luáraabei Búngiu adüga láu lareídagun wügüri ligía. ⁴ Lúnti nadügüni luwádigimari Búngiu le oúnajabalina sun wínwangidina lan, jiláadina ligíame, siñáme nadügüni. ⁵ Sun dan anája lan ligíbuagu ubouú le, áu lilámpunbei ubouú.

⁶ Lárigiñe laríñaguni Jesúsu cátei le, ába lásuerun múarugun, ába ladügün murúsun gubégubeti láu larüre, ába lájuruduni luágu lágu le maríjinbei. ⁷ Ába laríñagun lun.

—Beíba achíbei bigíbu lídan dúna le giríbei Siloé —míni lan líra, Oúnajoúti.

Ába lídin maríjinti ligía, ába lachíbuni ligíbu ñi, dan le lagíribudunbei, aríjaali. ⁸ Játi lubésinanigu jáma güriágia já meja aríjubalin amúriaia, ába jaríñagun.

—¿Másan nijáñaja le añúurubei amúriaja seínsu?
 9 Níñanu aríñagutiña.

—Ánja, ligía.

Jaríñaga jíbiri.

—Máma ligía, lenége.

Ába laríñagun wügüri ligía.

—Ánja, áu.

10 Ábati jaríñagun lun.

—¿Ída liñáti aríjaadibu lubeí?

11 Ába laríñagun joun.

—Wügüri le gíribei Jesúsu, ligía adügübei murúsun gubégubeti, ába lájuruduni luágu nágu, ába laríñagun nun. “Beíba lídan dúna le gíribei Siloé, ábame bachíbuni bigíbu ñi.” Ábati nídín, lásun nachíbuni nigíbu, ába naríjin.

12 Ábati jaríñagun lun.

—¿Jageígi wügüri ligía?

Laríñaga joun.

—Ibídíñeti nun jageí lan.

Jálügüdaguni fariséogu maríjinti le areídaguagüdüwalibei

13 Ábati janügüni wügüri lé meja maríjinbei jagíbugiñoún fariséogu. 14 Queíti lídan lan wéyu le eméraaguagülei ladügei Jesúsu gubégubeti le áubei lareídaguagüdei maríjinti ligía, 15 ába gíñe jálügüdüni fariséogu wügüri ligía ída líña lan gayáraajali lubeí laríjin. Ába laríñagun joun.

—Ába líchugun gubégubeti luágu nágu, ába nachíbuni nigíbu, guetó aríjaadina.

16 Ábati jaríñagun jádaangiñe fariséogu.

—Le wügüri le adügübalin cátei le, siñáti loúnagüle lan Búngiu ladüga minébenti wéyu le eméraaguagülei lun.

Jaríñagati jíbiri.

—¿Ída liñáti ladáaguni buri miláguru le, ánjein gafígoun lubeí?

Ába lubeíti ñi lan fánreinguaü jádan. ¹⁷ Ábaya jálügüdüni lé meja maríjinbei.

—Ángi bugúya, ¿cági baríñagubei luágu wügüri le, queísi bugúya lubeí le laríjagüdübei?

Ába laríñagun.

—Nugúya, naríñagun luágu ában lan proféta.

¹⁸ Májatiña yebe fariséogu jafíñerun luágu maríjin lán meja wügüri ligía áni aríjaali lan guetó, darí lun jagúarun joun lagübürigu, ¹⁹ ába jaríñagun joun.

—¿Nijánsan jiraü le uágubei jaríñaga luágu maríjin gubeíñein lan lúmagiñe lagüriajóun? ¿Ída liñáti aríjaali lubeí guetó?

²⁰ Ába jaríñagun lagübürigu.

—Subúdi wamúti luágu waraü lan le, áni maríjin lan dan le lagüriajóunbei, ²¹ ibídiñeti woun ída líña lan aríjaali lubeí, ni ca lan areídaguagüdübalin lágu. Álügüda jumeí, weíriyaali, gayáraati loúnabun lueígiñegua.

²² Anúfudeiti aríñagagüdübalin líra joun lagübürigu wügüri ligía, ladüga aríñagaaña lan fariséogu luágu sun lan ja afíñerutiña luágu Jesúsu lan Crístubei, jabugúba lan tídaangiñe jalígilisin juríu. ²³ Ligía jaríñagunbei lagübürigu. “Álügüda jumeí, weíriyaali.”

24 Ábayati jagúarun juríu lun wügüri lé meja maríjinbei, ába jaríñagun lun.

—Aríñagabeí inárüni woun ligíbugiñe Búngiu, wagía, subúditi woun luágu gafígoun lan wügüri líra.

25 Ábati laríñagun joun.

—Ibídiñeti nun ánjein gafígoun lubeí lúmoun mafígoun lan. Le nasúbudirubei, luágu maríjin nán meja, áni guetó aríjaadina.

26 Ábaya jaríñagun lun.

—¿Cásan ladügübei báu? ¿Ída liñásan ladüga lun laríjagüdüñibu?

27 Ába laríñagun joun.

—Aríñaga náali jun, mebéreseguntün náu, ¿cáti uágu jabúseera naríñaguniya jun? ¿Ódi buséntün gíñe jafálaruni?

28 Ábati janábuni, ába jaríñagun lun.

—Bugúya, falá bumuti larúfudajan wügüri ligía, ánjein wagía, larúfudajan Moisés wafálarubei.

29 Subúditi woun luágu adímureja lán meja Búngiu lun Moisés, ánjein le, íbídiñegubeíti woun jalíagiñeti lan.

30 Ábati laríñagun wügüri ligía joun.

—¡Ámuti gíñe cátei le! ¡Ibídiñeti jun jalíagiñeti lan, áni aríjagüda lána! 31 Subúditi woun luágu magáambun láníña Búngiu gafígountiña, ja rügüñanu ájuduragubaña lun jáma ja adügübalin lugúndan, lagáamba. 32 Magáambuñajagili luágu ni ában aríjagüdüti ában gürígia le agüriajóuti maríjinga.

33 Lun jamúga máma lan lúmagiñe Búngiu liábin wügüri le, siñáti jamúga ladügün ni cáta.

34 Ábati jaríñagun lun.

—¿Bugúyasan le agüriajoubei buin láu figóu, buséntibu barúfudajan woun?

Ába jabúguni tídaangiñe jalígilisin.

Ja maríjinbaña luágu cátei lánina Búngiu

35 Ába lagáambuni Jesúsu luágu bugá jamaani maríjinti meja ligía, dánti le ladúnragun lúma, ába laríñagun lun.

—¿Afiñetibu luágu Liraü Búngiu?

36 Ába laríñagun wügüri ligía lun.

—Ariñagabeí nun cátei lan, afiñe námuga luágu.

37 Ába laríñagun Jesúsu lun.

—Arija báali, áu le úmabei badímureja.

38 Ába lájuduragun ligíbugiñe Jesúsu, ába laríñagun.

—Afiñetina, Nabúreme.

39 Ába laríñagun Jesúsu.

—Niábinbei ñájoun ubouágun lun néfegechagüdüni jágu ja ibídiñejabubaña lun cátei lánina Búngiu, lun giñe narúfuduni luágu ja lan aríñagubaña luágu fegé lan jágu luágu buri cátei lánina Búngiu, maríjin jamá ni cáta.

40 Dan le jagáambunbalin jádaangiñe fariséogu ja ñíbaña cátei le, ába jaríñagun lun.

—¿Baríñaguñati luágu darúñu líña lan giñe wágu lun cátei le luáguti Búngiu?

41 Laríñaga Jesúsu joun.

—Lun jamúga ibídiñe lan cátei lánina Búngiu jun, madúnruntün jamúga luágu jifígoun, quei jaríñagun luágu subúdi jumáni, gadúnruntün.

10

Jémpulu luáguti loúnigiruniña Jesúsu lánigu queísi ában oúnigirutu mudún

¹ ‘Ninárün jáu luágu le lan mebélu ti lídaangiñe lubéneri jabárierun mudún, lun lebélu run lídaangiñe ámu oúbaü, jíweruti. ² Ánjeinti le ebélu rubei lídaangiñe béna, ligía le oúnigirubaliña mudún. ³ Ába lánjunrenchuni le oúnigirubalin béna béna lun, lun lebélu run, subúdi jamúti gíñe mudún lumálali. Ába lagúajan joun láu jíri, ába laságaraguniña baríerurugugiñe. ⁴ Lárigiñe laságaraguniña súngebei, ába lídin eíbugeina jabá jabá, ába jafálaruni ladüga subúdi jamáni lumálali. ⁵ Mídintiña lárigi ában le ibídiñeti joun, anúrajarügütiña lueí ladüga ibídiñeti jamálali ámu mútu joun.

⁶ Rúlumuti Jesúsu jémpulu le joun, úati gunfaráanda jamáni le labúseerubei laríñagun joun.

Jesúsu jóuniri mudún buíti

⁷ Ábayati laríñagun Jesúsu joun.

—Ninárün jáu, áu béna le ñígiñe lubeí gayára lan jayábin gürígia lun lánigu jamá Búngiu. ⁸ Ja ñübinbaña nubáragiñe, ítara jáña queísi jíwerutiña mudún ladüga iyéeni lan jarúfudajabei, madügütiña lánigu Búngiu gásu jáu. ⁹ Áu bënabei, le ebélu ruti nueígiñe, lasálbarúaba. Ítara lúba quei ában mudún le ebélu ruti furí ligía baríerurugugiñe, darí ligía sagádi lun leígin.

¹⁰ Jíweruti, líabin rügüña lun líwerujan, lun láfarajan lúma lun lagúnrinchagun, ánjein áu, niábiña lun jibíjin ibágari, áni lun jibíjini gíbe.

¹¹ Áu, ítara níña queísi ában jóuniri mudún le buíti,

le gayáraati líchuguni libágari jawágu lilügüniña mudún. ¹² Ánjein le ñadágimeinrügüti luágu fáyeiti, dan le laríjin liábin anímaalu le jabísa mudún, ába lígiruniña mudún, ába leíbaagun, ladüga máma lan oúnigiruti buíti ligía, máma gíñe lilügüniña mudún. Ábati liábin jabísa mudún, ába lawáraüdagugüdüniña. ¹³ Wügüri ligía eíbaaguati ladüga luwádigimariña lan luágurügü fáyeiti, mebèresegúnti jáu mudún.

¹⁴⁻¹⁵ ‘Áu oúnigirutibeí buíti. Ítara quei nisúbudin lun Nóguchi áni subúdi Nóguchi nun, ítara líña gíñe jasúbudin nánigu nun, subúdi jamána gíñe queísi subúdi jamáni mudún jóuniri. Rúnnumuti nibágari jawágu queísi líchuguni oúnigiruti mudún libágari jawágu lilügüniña mudún. ¹⁶ Añájein gíñe ámu gürígia ja lúnbaña nánigu jamá ja mámabaña juríu, lúnti gíñe nanügüniña lun nánigu jamá. Jagáambubadina, ábame jeréderun súngubei lídan ában lúma ában oúnigiruti.

¹⁷ Jínsiñetina lun Nóguchi, ladüga níchugubei nibágari luágu uboú, ligía ábayame nibíjini. ¹⁸ Magída lubeí ni ában gürígia nibágari, láuba nugúndan níchigei. Garíchatina lun níchuguni lúma lúnya nerésibiruni. Ligía cátei le laríñagubei Nóguchi nun.

¹⁹ Dan le jagáambubalin juríu dimúrei buri le, ábaya jafánreinragun. ²⁰ Sarágu jáña jádaangiñe aríñagutiña.

—¿Cásan uágu jadüga gásu láu, níjeingusan espíritu wuríbati lídan áni lülüjali láu?

²¹ Jaríñaga jíbiri.

—Úati ni ában le láuti espíritu wuríbatu lun gayára lan ladímurejan ítara. ¿Gayáraati funági laríjagüdüün espíritu wuríbatu maríjintiña?

Merésibirun jamáni juríu Jesúsu

²² Dan ligía lidáani luríbouga, ladügüñati fédu le lánina tedéregerún témpulu Jerusalén lun Búngiu.

²³ Ñíñeinti Jesúsu eíbugañaja témpulurugu luágu corredór le gíribei Láni Salomón corredór. ²⁴ Ába jagúriridagun juríu láu, ába jaríñagun lun.

—¿Darísan ídaba bígirawa láu machouruni? Ánjein amürü lubeí Crístubei, aríñagabeí furáangu.

²⁵ Ába laríñagun Jesúsu joun.

—Aríñaga náali, mafíñetün nun. Sún buri cátei le nadáagubei láu lugúmadin Nóguchi, arúfuda lumúti furáangu. ²⁶ Jugúya, mafíñetün ladüga máma jumá jádaangiñe nilügüniña mudún quei bugája naríñaguni jun. ²⁷ Subúdi jamúti nilügüniña mudún numálali, subúdi numútiña gíñe, áni falá jamutina. ²⁸ Rútina ibágari magúmuchaditi joun áni meféridirubaña, úabei gíñe agídarutiña nújaburugugiñe. ²⁹ Nóguchi le weíribei jaweí súngubei, ligía íchugubaliña nun, áni úati ni ában lun lagídaruniña lújaburugugiñe. ³⁰ Áu lúma Búngiu Úguchili ában méme wagía.

³¹ Ábayati jabúdajan juríu dübü lun jachüraguni luágun. ³² Ába laríñagun Jesúsu joun.

—Gíbeeli cátei buíti nadüga jigíbugiñe láu lubáfu Búngiu, ¿cábagi lídaangiñe uágu jíchaagua dübü nuágu?

³³ Ába jaríñagun juríu lun.

—Míchaagunbadiwa dúbü buágu luágu ni cáta buíti badüga, ladüga anába báali lan Búngiu láu berérun. Wügüri rügüñadibu, áni bíchaaguña búngua quei Búngiu.

³⁴ Ábati laríñagun Jesúsu joun.

—Bürüwati lídan jilúrudun luágu aríñaga lan Búngiu. “búngiu buri jugúya”. ³⁵ Subúdi woun luágu siña lan leyéedawagún láu le taríñagubei Lerérun Búngiu, áni aríñagatu líburu tugúya luágu wa láníña Búngiu gürígia ja erésibirubalin lerérun lun jíchuguni joun gürígia, quei búngiugu.

³⁶ Ánjeinti anúadaja lubáline Búngiu, ába loúnajanina ubouágun, ¿ída liñáti jaríñagunbei luágu anába náni láu naríñagun luágu Liraü nan Búngiu?

³⁷ Ánjin madügün nan cátei lé buri ladügübei Nóguchi, mafíñera jumá nun, ³⁸ ánjin nadüga, íbini mafíñerun jumá nun, afíñe jumá luágu buri cátei le nadügübei, subúdi jumámugei luágu níjein lan Nóguchi nídan, áni anájein lan gíñe lídan Nóguchi.

³⁹ Ábaya jálugun jadáürüni, ába leséfurun jaweí.

⁴⁰ Ábati lagíribudun Jesúsu loubáfurugun dúna Jordán, ába leréderun ñi lídan fulásu le ñí lubeí meja labásteragüdaja Juan. ⁴¹ Sarágu jáña gürígia ñüdüntiña aríjei, ába buri jaríñagun.

—Láu sun madügün lan Juan ni ában milágu, inárüni sun le laríñagubei luágu wügüri le.

⁴² Ába jafíñerun sarágu gürígia luágu Jesúsu lídan fulásu ligía.

11

Loúnwen Lázaró

¹ Níñein ában wügüri sánditi, gíríti Lázaro, lílana fulásu le gíríbei Betánia, le tageíra María túma Márta to tíbugaña. ² María tugúya, to lítu Lázaro le sándíbei, tugúya to éseruboun ibíñei luágun lugúdi Jesúsu, ába tarágajani láu tídíburi. ³ Ábati jóúnajan bián ítunu ja, aríñaga lun Jesúsu.

—Jesúsu, sándiñeintia bumáda.

⁴ Dan lagáambunbalin Jesúsu cátei le, ába laríñagun.

—Mámabei ouweni lébeja cátei lídaangiñe sándi le, lúntíbei larijiniwa luweírigun Búngiu, lúma gíñe lun larijiniwa luweírigun Liraú Búngiu lídaangiñe sándi ligía.

⁵ Láu sun weíri lan jínsiñe Márta, María, lúma Lázaro lun Jesúsu, ⁶ dan le jaríñawagúnbei lun luágu sándiñein lan Lázaro, reídeigili bián wéyu lídan fulásu le ní lubei. ⁷ Lárigiñe, ába laríñagun joun láni disípulugu.

—Queímounya Judéa.

⁸ Ábati jaríñagun lun.

—Maésturu, málügili lueígiñe jálugun juríu jáfarunibu láu dübü ñi, ¿busényadibu bídin ñi?

⁹ Ába laríñagun Jesúsu joun.

—¿Ma dúusuñein óra lídan ában wéyu? Ánjein lubeíti eíbuga ában gürígia wéyuagu, machúgeragúnbei, ladúga laríjubei lan larúgounga le yábei ubouágu, ¹⁰ ánjein eíbuga áriebe, lachúgeraguba ladúga lubúriga.

¹¹ Lárigiñe, ába laríñagun Jesúsu joun.

—Arúmuga wamáda Lázaro, neíbuga agágudajei.

¹² Ábati jaríñagun disípulugu lun.

—Maésturu, ánjein arúmuga lubeí, lareídaguarügü líña.

¹³ Míni lánti Jesúsu luágu jilá lan Lázaro, jarítagunti disípulugu luágu luágu lan furúmieguaügü arúmuguni ladímureja. ¹⁴ Ábati laríñagun Jesúsu joun, furáangu.

—Jilá Lázaro. ¹⁵ Gúndaatina láu úa nan ñi, ladüga buítimaati ítara jun, affíne jumámuga. Queímoun waríjei.

¹⁶ Ábati laríñagun Tomás, le únbei jaríñaga Mádou, joun jíbiri disípulugu.

—Queímoun gíñe, jilá wamámuga úara lúma.

Jesúsu ásaaragüdübei lídaangiñe ouweni, ligía íchiga ibágari

¹⁷ Dan le lachülürünbei Jesúsu, gádürüjali wéyu lueígiñe labunún Lázaro. ¹⁸ Lidíse Betánia lueí Jerusalén quei bián quilómetros dimí. ¹⁹ Sarágu jáñati jádaangiñe juríu ñüdüntiña Jerusaléngiñe bisídoun Márta túma María lun jíchugun ñurúguaü joun luágu loúnwen jamúlen. ²⁰ Dan tagáambunbei Márta luágu níteeli lan Jesúsu achülüreina, ába táfuridun lubároun, ánjoun María, ába teréderun múnada. ²¹ Ába taríñagun Márta lun Jesúsu.

—Lun jamúga ya ban, moúnwenti jamúga namúlen, ²² áni subúditi nun luágu líchugubei lan Búngiu sun le bamúriajan lúma bun.

²³ Laríñaga Jesúsu tun.

—Labágaridayaba bamúlen.

²⁴ Taríñaga Márta lun.

—Ánja, subúditi nun luágu labágaridayaba lan lídaanme jásaarun jiláguaaña lidan lagúmujoún wéyu.

25 Ábati laríñagun Jesúsu tun.

—Áu le ásaaragüdübaliña jiláaña, rúnei jabágarí joun lárigoún. Le afíñeti nuágu, gayáraati louñwen, labágaridayaba, 26 áni sun le wíñwangilibei áni afíñeti nuágu, labágariduba gíñe lúma Búngiu súnwandan. ¿Afíñetibu?

27 Taríñaga lun.

—Ánja, Nabúreme, afíñetiña luágu bugúya lan Crístubei le Liraü Búngiu, lé meja lúnbei liábin ubouágun.

Layájun Jesúsu lubádu lumúaja Lázaro

28 Lárigiñe taríñaguni Márta le, ába tídin ougoun María, ába taríñagun tun jounguarügü.

—Níjein Maésturu ya lún nege bídin lun.

29 Quei tagáambuni María cátei le, ába tásaarun, ába tídin furése aríjei Jesúsu. 30 Mebélugiliti Jesúsu ubúrugun, lídaañein fulásu le ñí lubei tadáreiri Márta. 31 Dan le jaríjinbei juríu ja ñíbaña múnada túma María ámalijoun tásaarun ába táfuridun furésegueina, ába jóudin tárigi, jarítangun luágu teíbuga lán yebe luágu umúajaü ayájua.

32 Dánti le tachülürünbei María le ñíjin lubei Jesúsu, ába tájuduragun ligíbugiñe, ába taríñagun.

—Nabúreme, lun jamúga ya ban, moúnwenti jamúga namúlen.

33 Dan le laríjin Jesúsu tayájun María jáma juríu ja ñübinbaña túma, ába lírudagun tídan lanígi, 34 ába laríñagun joun.

—¿Jalíasan jábunei?

Ába jaríñagun lun.

—Jigábu baríjei.

35 Ába layájun Jesúsu. 36 Ábati jaríñagun juríu.

—¡Aríja jumá luweírin meja línsiñe lun!

37 Níñanu jádaangiñe aríñagutiña.

—Niján le aríjagüdübalin wügüri le maríjinbei, ¿siñáti jamúga funásan ladügün lun mouñwen lan Lázaro?

Lásaarun Lázaro lídaangiñe ouweni

38 Ábaya tírudagun lanígi Jesúsu, ába layárafadun lun umúajaü. Umúajaü ligía ában júyu luágu dübü, níñein ában dübü lidaüme. 39 Ába laríñagun Jesúsu.

—Gidájumei dübü.

Ába taríñagun Márta lun.

—Mósutia jíngiaali lan ladüga gádürü wéyu lueígiñe loúnwen.

40 Ába laríñagun Jesúsu tun.

—¿Másan aríñagatina bun luágu ánjabu lan afíñe nuágu, baríjubei lan luweírigun Búngiu?

41 Ábati jagídaruni dübü, ába laríjin Jesúsu siélun, ába laríñagun.

—Núguchi, teínqui numútibu luágu bagáambunina. 42 Subúdi numúti luágu agáamba bánina súnwandan, naríñaguñein líra jawágu gürígia ja, ja yábaña, lun jafíñerun luágu amürü lan ouñajabalina.

43 Lárigiñe laríñaguni cátei le, ába lagúaragun.

—¡Lázaro, furíba nígiñe!

44 Ába láfuridun jiláali láu lújabu lúma lugúdi gürágu táu gamísa, lúma ligíbu táu ában gamísa. Ába laríñagun Jesúsu joun.

—Farára jumeí, ígira jumeí lun lídin.

*Elédeguni lun lárügüdüniwa Jesúsu
(Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)*

⁴⁵ Láu lasúseredun líra, sarágu jádaangiñe juríu ja ñüdünbaña túma María, aríja jameí le ladügübei Jesúsu, ába jafiñerun luágu. ⁴⁶ Ñíñanu jádaangiñe, ába jóúdin jámoun fariséogu, ába jabájüdaguni le ladügübei Jesúsu joun. ⁴⁷ Ábati jayábin fariséogu jáma jábutigu fádirigu, ába jóúndaragun jáma jíñun-ágei agúmadijatiña, ába jaríñagun.

—¿Cábasan wadüga? Ladáaguñatia wügüri le sarágu miláguru. ⁴⁸ Ánjeinti wígira ítara, jafiñeruba sun gürígia luágu, ábameti jayábin gumádimatiña Rómána, ábame jagúmochaguagüdünnun walígílin láu sun warásan.

⁴⁹ Ñíñein ában jádaangiñe, gíríti Gáifasi, ligía jábutíbei fádirigu lídan irúmu ligía, ába laríñagun joun.

—Ibídíñeti ni cáta jun, ⁵⁰ maríjin jumeí luágu buítima lan woun lun loúnwen ábanrügü wügüri jawágu jíbiri, máma lun lagünrinchawagún sun warásan.

⁵¹ Máma láu láni Gáifasi lúngua laríñagei líra, ladüga quei ligía lan fádiri le íñutimaabei lídan irúmu ligía, ába laríñagagüdüni Búngiu lun, luágu louweba lan Jesúsu jawágu juríu, ⁵² áni mámarügü jawágu juríu, lun giñe loúndaruniña sun lirájüñü Búngiu ja díseguabaña jawáriuagua. ⁵³ Lúmagiñeti wéyu ligía, ába jagúmeserun agúmadijatiña aráanseja lun jáfaruni Jesúsu jilágubei.

⁵⁴ Ligía ába lubeí meíbugunjaali lan Jesúsu furáangu jádan juríu, ába láfuridun Judéagiñe, ába lídin lídoun ában fulásu gíríti Efraín, yaráfa lun

fulásu mageírawati. Ába leréderun ñi jáma láni disípulugu.

⁵⁵ Yaráfaaliti jafédun juríu le gíribei páscua, sarágu jáña gürÍgia ñüdün Jerusalén lun jadügüni igáburi le lánina jarúmadun lubáragiñe fédu ligía.

⁵⁶ Jáluajañeinti Jesúsu, dánti le témpulurugúñanu lan, ába jálügüdajan jámagua.

—¿Ca jaríñagubei? ¿Liábinba lídan fédu, ódi miábinbei?

⁵⁷ Rújañati fariséogu jáma jábutigu fádirigu dimúrei lun le lan asúbudiruti jalíañein lan Jesúsu, lun lan laríñaguni, barü jamámugei adáüra.

12

*Tájurudaguni ában würi lugúdi Jesúsu
(Mt 26.6-13; Mr 14.3-9)*

¹ Sísi wéyu lubáragiñe páscua, ába lídin Jesúsu Betánia, le ñi lubei lagánawa Lázaro le lásaaragüdübei jádaangiñe jiláaña lúnya labágaridun.

² Ába jadügün ában adíneruni ñi luágu láni fuleísei, Márta, tugúya éjeeraguboun, Lázaro ában jádaangiñe ja ñúnbaña luágu dábula lúma Jesúsu.

³ Ábati tanügün María ában paénti ibíñei le séruti, ába tájurudaguni lugúdi Jesúsu láu, ába tarágajani láu tídiburi, ába lejémougadun ibíñei ligía sun ñi múnada.

⁴ Ába laríñagun Júdas Iscarióte, le liraü Simón, ában jádaangiñe láni Jesúsu disípulugu, le méme lúnbei lalúguruni.

⁵ —¿Ánsan malúgurún lubeí ibíñei le luágu ürüwasan fiádürü lun jíderawagún gudémetiña?

⁶ Laríñagunbei Júdas ítara, máma luágu berése lan jáu gudémetiña, laríñagunbei ítara ladüga jíweru lan,

áni queíti ligía lan gámabarun lágei seínsu, ábaja líwerujan lídaangiñe le íchugúbei tídon. ⁷ Ábati laríñagun Jesúsu lun.

—Ígiraboún, taráanseruñadina lubá lachülürün luwéyuri nábunúniwa. ⁸ Súnwandan ñíbaña lan gudémetiña jídan, ánjeinti áu, mámaba súnwandan júma nan.

Elédeguni lubá Lázaro

⁹ Ába jasúbudiruni sarágu jádaangiñe juríu luágu níjein lan Jesúsu Betánia, ába jóudin ñi, mámarügü lun jaríjini, lun giñe jaríjini Lázaro le lásaaragüdübei Jesúsu jádaangiñe jiláaña. ¹⁰ Ába giñéti juáradun jábutigu fádirigu lídan ában lun giñe jáfaruni Lázaro, ¹¹ ladüga sarágu jáña lan juríu adíseduntiña jaweí lun jafíñerun luágu Jesúsu, lídaangiñeti Lázaro.

Lebélorun Jesúsu ubúrugun Jerusalén

(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.28-40)

¹² Sarágu jáña güriña ñüdüntiña Jerusalén lubá fédu le páscua, larúgan, ába jasúbudiruni luágu lachülürüba lan Jesúsu ñíjin ubúrugun. ¹³ Ábati játüjan tubána fáluma, ába jáfuridun lubároun Jesúsu agúarajeina.

—¡Uweíriguni lun Búngiu! ¡Biníwati le ñübinbei lídan líri Wabúreme! ¡Biníwati lurúeite Israél!

¹⁴ Ába ladárirun Jesúsu ában burígü, ába laweínruni quei laríñagun tídan Lerérun Búngiu.

¹⁵ Manúfudebá, ubúругu le Sión, níten burúeite waríñu luágu ában burígü.

¹⁶ Úati yebe gunfaráanda jamáni láni disípulugu cátei le wéyu ligía, lárigiñe, dan le belújali Jesúsu lídon luweírigun yágüta siélu, ába jarítangun luágu

bürüwa lan sun cátei le luágu, áni ítara líña lan lasúseredun lun.

¹⁷ Ja gürígia ja ñíbaña dan le lagúarun Jesúsu lun Lázaro lídaangiñe lumúaja, ába lásaaragüdüni lídaangiñe ouweni, abájüdagua jamúti le jaríjubei.

¹⁸ Ligía lébubei jáfuridun gürígia erésibirei Jesúsu, ladüga jagáambun luágu miláguru le ladügübei.

¹⁹ Ábati jaríñagun fariséogu jámagua.

—Aríja jumáli luágu, siñá lan ladügüniwa ni cáta, sun gürígia añágüran lúma.

Jáluajani güriégu Jesúsu

²⁰ Ñíñanu güriégu jádan gürígia ja ñüdümbaña Jerusalén lun jájuduragun lun Búngiu, ²¹ ába jayábin güriégu jagía lúmoun Felípe, le Betsáidana, ñi Galiléa, ába jaríñagun lun.

—Buséntiwa waríjini Jesúsu.

²² Ába lídin Felípe, ába lariñaguni lun Andrés, ába jóudin biángubei jagía abájüdaguei lun Jesúsu.

²³ Ábati lariñagun Jesúsu joun.

—Chülüja óra lun líchugúniwa uweíriguni nun, áu le Wügüri Garaüwarügüti. ²⁴ Ninárün jáu luágu ánjein lan máburujan ában lágu türígu múarugun lun loúnwen, ában mémebei águu, ánjein ouwe, lalúbajouba sarágu lídaangiñe. ²⁵ Le jínsiñejabuti lun libágari, leféridirubei, ánjein le mebéresenti láu libágari lídan ubou le, lareídubei lubá ibágari le magúmuchaditi, siélu. ²⁶ Le busénti lesériwidunina, lúnti lafálarunina, áni le ñí numuti, ñíbei gíñe le esériwidubalina. Le esériwidutina, líchuguba Nüguchi uweíriguni lun.

Ladímurejan Jesúsu luágu loúnwen

²⁷ ‘Níjein ában oúnwenbun líbe samínaü nuágu guetó. ¿Cábasan nariñaga? ¿Nariñaga funa. “Núguchi, sálba bána lídaangiñe le lúnbei lasúseredun nun guetó”? Uá, lun líra niábin. ²⁸ Núguchi, iñurúalá bíri nídaangiñe.

Ábati lagaambúniwa ában umálali siéluigiñe le aríñagubei.

—Iñúra náali níri bídaangiñe, áni niñúruiyabei.

²⁹ Ábati jariñagun gürígia ja ñíbaña agáambaja luágu wayújururu lan, jíbiri aríñaga.

—Ában ánjeli adímurejabei lun.

³⁰ Ábati lariñagun Jesúsu joun.

—Mámatia luágu nufúleisein lagaambúa umálali le, luágu jufúleisein. ³¹ Niján dan ligía lun lagúserawagüdün ubou, áni guetóba leféridirei Máfia, le agúmadijabei lídan ubou le, lubáfu. ³² Dánmeti le niñurúniwa múarugugíñe, nanúgübaña súngubei númoun.

³³ Láu líra lariñaguñein luágu louweba lan luágu ában gurúwa. ³⁴ Ába jariñagun gürígia lun.

—Agáambaadiwa laliijoún tídan walíburun to lánina lilúrudun Moisés luágu labágariduba lan Crístu lun sun dan. ¿Ída liñáti bariñagunbei luágu liñurúaba lan Wügüri Garaüwarügüti? ¿Cáteigi Wügüri Garaüwarügüti ligía?

³⁵ Ábati lariñagun Jesúsu joun.

—Níchiga mémebei larúgounga jun luágurügü murúsun dan. Eíbuga jumá lídan larúgounga ligía sun anájagua lan júma lun gayáraabei lan jachülürün le ñíjin lubei jabúseera jachülürün, márügüdün lámugaün lubúriga, ladüga le eíbuguti

lídán lubúriga, ibídiñeti lun jalíñouñein lan. ³⁶ Afíñe jumá lubeiti nuágu sun anájagua lan júma lun lirájüñü jumá larúgounga.

Lárigiñe laríñaguni Jesúsu sún buri cátei le, ába lídin, ába larámudagun jaweí.

Lébuna mafíñen jamá juríu luágu Jesúsu

³⁷ Láu sun adüga lan Jesúsu sarágu miláguru jagíbugiñe, mafíñetiña luágu. ³⁸ Láu líra jagúnfulirei le laríñagubei proféta Isaías.

¿Cásan afíñerubei luágu wáni ugánu?

¿Ca un larúfudei Wabúreme Búngiu lubáfu?

³⁹ Quei mafíñerun jabeí, ába lasúseredun le ámu dimúrei le laríñagubei Isaías títan labürüjan, joun.

⁴⁰ Darú lumuti Búngiu jaríjin, derégüda loun janígi, lun maríjin jamá láu jágu,

úame gunfaráanda jamá,

mayábin jagíame nun lun nareídaguagüdüniña.

⁴¹ Laríñagunbalin Isaías le luágu Jesúsu ladüga aríja láali lan luweírigun.

⁴² Láu sun líra, sarágu jáña jádaangiñe juríu afíñerutiña luágu Jesúsu ásta jádaangiñe ábutigu,

áni maríñagun jamúti bougudi, le janúfude jaweí fariséogu, lueí jabúguniña tídaangiñe jalígilisin.

⁴³ Ladüga gúndaatimaatiña láu inébesei le jíchugubei gürígia sügü láu le líchugubei Búngiu.

Lagúseragüdübaña dimúrei buri le laríñagubei Jesúsu gürígia

⁴⁴ Ába laríñagun Jesúsu láu umálali jéreti.

—Le afíñeti nuágu, máma rügüñein nuágu lafíñera, afíñeti gíñe luágu Núguchi le oúnajabalina.

⁴⁵ Le gíñe aríjitina, laríjiñein gíñe le oúnajabalina.

46 Áu lámpubei, niábinbei ubouágun lun sun lan ja afíñetiña nuágu, merédera jamámuga lídan lubúriga.

47 Ánjein le agáambuti nerérun áni madügünti gásu láu, máma áu asiádirubalin, ladüga máma niábiña lun nasiádiruniña gürígia ubouágu, niábiña asálbaraña. 48 Le mebéresenti náu, madügün ligía gásu láu nerérun, níjein lúnti lasiádiruni. dimúrei buri le aríñaga náalibei, ligíaba asiádirei lídaanme lagúmujóun wéyu. 49 Ladüga madímurejaantina luágu náni núngua, Núguchi le oúnajabalina, ligía aríñagubalin le lúnbei naríñaguni nun lúma le lúnbei narúfudajani. 50 Áni subúdi numúti luágu barü lan lugúmadin Núguchi ibágari magúmuchaditi joun ja adügübalin le lubeíbei. Le lubeíti naríñagubei, naríñaguni quei laríñaguni Núguchi nun.

13

Lachíbuni Jesúsu jagúdi láni disípulugu

1 Ábanrügaaali wéyu lubá fédu le páscua. Subúdi láali Jesúsu luágu chülüja lan óra lun lígiruni ubou le lun lídin lúmoun Lúguchi. Súnwandan meja jínsiñe jamá lánigu ja ubouágubaña lun, guetó larúfuduñeinti línsiñejabu lídan luweírin-ágei.

2-4 Dálaalíti Máfia larítangun tídoun lanígi Júdas Iscarióte lun ledéregeruni Jesúsu joun láganiñu. Jesúsu, láu sun subúdi láni luágu lúmagiñe lan Búngiu liábin, luágu lúmounba lan gíñe Búngiu lagíríbuda, luágu gíñe rúlaali lan Úguchili sun cátei lújaburugun, ába larúfuduni luweírin-ágei ünabuni le luágubei. Dan lubeíti jadíneruña lan, ába lásaarun lueígiñe dábula, ába larágachunun gamísa to tigíbuaguboun ladáüragun, ába lagürün ában tuáya

liránaagua. ⁵ Ába líchugun dúna lídoun ában dabárasí, ába lachíbuni jagúdi disípulugu, ába larágachuni táu tuáya to líránaaguaboun.

⁶ Dán yebe le lachíbaali lan lugúdi Simón Pédro, ába laríñagun lun.

—Nabúreme, ¿bachíbaalisan nugúdi?

⁷ Ába laríñagun Jesúsu lun.

—Guetó, úati gunfaráanda báni le nadügübei, gunfaráanda bubeí lárigiñe.

⁸ Ába laríñagun Pédro lun.

—¡Machíbun bubeí nugúdi!

Laríñaga Jesúsu lun.

—Ánjein machíbun nan bugúdi, siñábei gafánran ban núma.

⁹ Ába laríñagun Simón Pédro lun.

—Mámarügüla nugúdi bachíba, chibábei gíñe nújabu lúma nigíbu.

¹⁰ Laríñaga Jesúsu lun.

—Le sun liñábei lágoun, lugúdi rügüñein abúseera lachibúniwa, ladüga jarúmati líbiri lúgubu. Jugúya, jarúmatün, mámarügü líña sun jugúya.

¹¹ Le laríñagunbei luágu máma lan sun jagía jarúmatiña, ladüga subúdi láni cába lan edéregerei.

¹² Lásun lachíbuni Jesúsu jagúdi, ábaya ladáurunun gamísa to larágachuboun, ábaya lañúurun luágu dábula, ába laríñagun joun.

—¿Gunfaráanda jumútisan le nadügübei jun?

¹³ Jugúya agúajatün nun Maésturu, lúma Nabúreme, áni richátün ladüga áu ligía, ¹⁴ ánjeinti chibá nubálin jugúdi láu sun Jumáesturun nan áni Jabúreme, lúnti gíñe jachíbuni jugúdi júmagua.

¹⁵ Rújadina ában jémpulu jun lun jadügüni líbe

méme le nadügübei. ¹⁶ Ninárün jáu luágu míñugun lan ni ában músu lueí liyúbudiri, ni ában le oúnajoúti lueí le oúnajabalin. ¹⁷ Ánjein gunfaráanda jumá buri cátei le áni adüga jumeíme, gúndaabadün.

¹⁸ ‘Mámatia nadímurejaña juágu sun jugúya, subúdi numútiña cátaña lan nanúadirubaña lun nánigume le tímatimaati. Áni lúnti lagúnfulirún le tídaanbei Lerérun Búngiu. “Garábagua le eigubei núma, nuágun.” ¹⁹ Naríñaguñein le jun lubáragiñe lasúseredun, lun dánme lan le lasúseredun, afiñe jumámuga luágu áu lan Crístubei. ²⁰ Ninárün jáu luágu le lan erésibiruti le noúnajan, resíbi lumútina giñe, áni le erésibirutina, resíbi lumúti giñe le oúnajabalina.

*Ladímurejani Jesúsu luágu ledéregerubei lan Júdas
(Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)*

²¹ Lásun laríñaguni Jesúsu sun cátei le, ába lasándirun sarágu íruni tídan lanígi, ába laríñagun furáangu.

—Ninárün jáu luágu ledéregerubadina lan ában jídaangiñe.

²² Ábati jagúmeserun disípulugu aríagua jawouguoún, ibídiñounga joun ca lan jádaangiñe uágubei ladímureja Jesúsu. ²³ Áu Juan, le abúrüjabarun gárada to, ában jádaangiñe disípulugu, le weírubei ínsiñe lun Jesúsu, loubagiñeñádina lídan adíneruni, ²⁴ ába ladügün Simón Pédro seíni nun lun nálügüdüni Jesúsu ca lan jádaangiñe uágubei ladímureja. ²⁵ Ábati nayárafaduntima lun Jesúsu, ába naríñagun lun.

—Nabúreme, ¿cáteisan lúnbei ledéregerunibu?

²⁶ Ába lariñagun Jesúsu nun.

—Nadüdüragüda murúsun fein, le únti níchigoun, ligíaba edéregerana.

Ábati ladüdüragüdün murúsun fein, ába líchugunun lun Júdas Iscarióte, le liraü Simón.

²⁷ Quei lárügüdünun Júdas fein tugúya, ítara lebélorun Máfia tídoun lanígi. Ábati lariñagun Jesúsu lun.

—Le lúnbei badügüni, adügabei furése.

²⁸ Úati gunfaráanda láni ni ában jádaangiñe ja eígibaña luágu dábula ca lan uágu lariñagei Jesúsu líra lun. ²⁹ Quei Júdas lubei táubei lágei seínsu, sun jaríñagun yebéti lariñaguña Jesúsu lun lun lagáñijani le jabúseerubei lubá fédu, o lun lan líchugun seínsu joun gudémetiña. ³⁰ Lárigiñe leíginun Júdas fein, ába láfuridun. Gúñeeli óra ligía.

Iséri gumádi

³¹ Lárigiñe láfuridun Júdas, ába lariñagun Jesúsu.

—Larijúa nuweírigun, áu le Wügüri Garaüwarügüti, guetó, arijúame luweírigun Úguchili nuágu. ³² Ánjeinti arúfuda nubálin luweírigun Búngiu, larúfudubei gíñe Búngiu nuweírigun, áni ladügübei madíse. ³³ Nirájüñü, úaadináme júma sarágu dan. Jáluajabadina, le méme nariñagubei joun juríu nariñagayaali jun guetó. Siñábei jídin le ñíjinba lubei nídin. ³⁴ Níchigaali iséri gumádi le jun. lun jínsiñegua jumá júngua. Ítara quei jínsiñe nun, lúnti gíñe jínsiñegua jumá júngua. ³⁵ Ánjaün jínsiñegua júngua, jasúbudirubei sun gürígia luágu náni jumá disípulugu.

Ladímurejani Jesúsu luágu leyéedaguba lan Pédro luágu

(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Lc 22.31-34)

³⁶ Ába lariñagun Simón Pédro lun Jesúsu.

—¿Jalíñounbadibusan, Nabúreme?

Ába lariñagun Jesúsu lun.

—Siñáti bafálarunina le ñíjinbadina lubeí guetó, lachülürüba wéyu lun bafálarubadina lan.

³⁷ Lariñaga Pédro lun.

—¿Ca uágu siñá lubei nafálarunibu guetó? Aráanse dina lun níchuguni nibágari buágu.

³⁸ Lariñaga Jesúsu lun.

—¿Binárün luágu aráanse ban lun bíchuguni bibágari nuágu? Ninárün báu luágu beyéedaguba lan náu ürüwa weíyaasu lubáragiñe layúgurujan gáyu.

14

Jesúsu, ligía ñmabei lun lúmoun Úguchili

¹ ‘Merédera jumá láu líbe samínaü, afíñe méme jumá luágu Búngiu, afíñe méme jugúyame nuágu.

² Níjein sarágu ubáraü tídan lúban Nóguchi lun jaganóun gürígia ñi, lun jamúga máma lan ítara líña, aríñaga náali jamúga jun. Neíbuga lubeíti aráanseja ában ubáraü jubá. ³ Lárígiñeme nídin, aráanse neíme ubáraü ligía, ábame nagíribudunya lun nanügünün númagua, lun ñi jumá le méme ñí numuti. ⁴ Subúdi jumúti jalíñounbadina lan, subúdi jumúti gíñe üma.

⁵ Lariñaga Tomás lun.

—Nabúreme, ibídiñeti woun jalíñounbadibu lan, ¿ída lubáti wasúbudiruni üma?

⁶ Lariñaga Jesúsu lun.

—Lun lachülürüniwa lúmoun Búngiu, áu ùmabei, áu inárüni, áu ibágari. Nueígiñe rügüñein gayára lan lachülürüniwa lúmoun Búngiu Úguchili. ⁷ Lun jamúga subúdi nan jun buídu, subúdi jumúti jamúga gíñe Nóguchi, subúdi jumáaliti lúmagiñe guetó, ladüga aríjañaja jumáli láu jaríjinina.

⁸ Laríñagati Felípe lun.

—Arúfudabeí Úguchili woun, buídurügaalime woun.

⁹ Laríñaga Jesúsu lun.

—Felípe, lüjadina júma, ¿ibídiñegidina bun? Le aríjitina, laríjiñein gíñe Búngiu Úguchili, ¿cáti uágu baríñaga nun lun narúfuduni Búngiu Úguchili jun? ¹⁰ ¿Mafíñetibusan luágu anájein lan lídan Búngiu Úguchili, níjein lan gíñe Búngiu Úguchili nídan? Lé buri cátei le naríñagubei jun, máma lan láu náni núngua naríñagei, Búngiu Úguchili le aganouúbei nídan, ligía adügübalin luwádigimari guánarü. ¹¹ Afíñe jumá nun luágu anájein lan lídan Búngiu Úguchili, áni lan níjein gíñe Búngiu Úguchili nídan, íbini luágurügü cátei lé buri nadügübei, afíñe jumá nun. ¹² Ninárün jáu, luágu le lan afíñeti nuágu, ladügübei lan cátei lé buri nadügübei, ladügüba buri cátei weínamutimaati, ladüga áu, neíbuga le ñíjin lubeí Nóguchi. ¹³ Sun le jamúriajan lídan níri, nadügübei, arúfuda námugei luweírigun Nóguchi. ¹⁴ Nadügübei furúmieguarügü cátei le jamúriajan lídan níri.

Líchugun Jesúsu dimúrei luágu louñajabei lan Sífri Sándu

¹⁵ ‘Ánjein jínsiñe nubeí jun, gúnfuli jumá láu le nubeíbei, ¹⁶ ábame nayúmuragun lun Núguchi lun loúnajan ámu jun newéñegua lun líderagunün, lun gíñe líchugun gurásu jun. Ligiaba Sífiri Sándu le subúdijabúbei lun sun inárüni, júmabei súnwandan. ¹⁷ Ja lánigu ubouú le, siñáti jerésibiruni Sífiri Sándu ligía, ladüga siñá lan jaríjini ni jasúbudiruni, ánjein jugúya, subúdi jumáali, ladüga níjein júma áni leréderuba jídan. ¹⁸ Mígirun nubádün jábugua, nagíribudayaba lun júma nan. ¹⁹ Málüjadina ánjana maríjin jamá güri-gia, ánjein jugúya, jaríjubadina, áni gabágaribadün ladüga wínwañu níña lan. ²⁰ Lárigiñeme liábin Sífiri Sándu lun júma lan lun sun dan, jasúbudirubei luágu anájein lan lídan Núguchi, jugúya nídan, áu gíñe jídan. ²¹ Le subúdijabuti lun nugúmadin áni úaragu ligía lúma, arúfuda lumúti luágu jínsiñe nan lun le tímatimaati. Áni jínsiñejabúbei Núguchi lun le jínsiñejabuti nun, jínsiñebei gíñe nun, arúfudagua áume núngua lun.

²² Ába lariñagun Júdas (mámatia le Iscarióte).

—¿Cásan uágu barúfudaguba lubeí búngua woun, máma joun güri-gia ja lánigu ubouú le?

²³ Lariñaga Jesúsu lun.

—Le jínsiñejabuti nun, adügati gásu láu le nubeíbei, áni línsiñeduba lun Núguchi, ábame wayábin, áu lúma Núguchi, agánawa lúma. ²⁴ Le mínsiñejabuti nun, madügünti gásu láu le nubeíbei. Dimúrei le naríñagubei, máma náni, láni Núguchi le oúnajabalina.

²⁵ ‘Nariñaguñein sun le jun láu anájagua lan júma, ²⁶ Sífiri Sándu le lúnbei loúnajani Núguchi lídan níri lun líderagunün, larúfudajaba jun,

larítaguagüdübadün gíñe luágu sun le aríñaga náalibeí jun.

²⁷ ‘Neíbuga júmangiñe, nígiraali ñurúguaü júma— ában luwúyeri ñurúguaü le áurügübei gayára lan níchiguni. Mítaraanti queísi ñurúguaü le líchugubei ubouú. Magíbedalá jisáminan, manúfude jugúyame.

²⁸ Agáamba jumáali naríñagun luágu neíbuga lan, áni nagíribudayaba lan lun júma nan, lun jamúga jínsiñe nan jun láu jinárün, gúndaatün jamúga láu jasúbudiruni luágu neíbuga lan lúmoun Nóguchi, ladüga ligía íñugutimaati nueí. ²⁹ Ligía aríñaga gíñe nubálin le jun, lun dánme lan lasúseredun, afíñe jumámuga.

³⁰ ‘Madímurejaanjadina sarágu júma, ladüga níteeli le agúmadijabei lídan ubouú le. Láu sun mabáfu lan nuágu, ³¹ lúnti ítara lúba lan lun lasúbudiruni ubouú luágu jínsiñe lan Nóguchi nun, áni adüga náni le lubeíbei nun. Sarájuma, queímoun yágiñe.

15

Tídibu beíbei lúma tilímun

¹ Laríñaga Jesús.

—Ítara níña quei ában tídibu beíbei le tímatimaati, Nóguchi, ítara líña quei le oúnigirubarun nádü.

² Chaün lumuti furúmieguarügü lídaangiñe nilímun le míinti, atírimuja lumúti le gínbei, jarúmagüdaleí lúntima lagíindun. ³ Jugúya, jarúmaadün lárigi narúfudajan jun. ⁴ Lídan méme jumá ában núma quei lídaañadina lan ában júma. Ában límu siñáti lagíindun ánjein mámañein lubeí luágu ídibu, ítara jíña gíñe, siñáti jagíindun ánjein máma lubeí badüleñu jíña nuágu.

⁵ ‘Áu ídibubei, jugúya límu. Le badüleñuti nuágu, badüleñu áu luágu, lagínduba gíbe, siñáti jadügün ni cáta úouga áu. ⁶ Le merédeti badüleñu nuágu, lágurúba bougudin, ábame lamábeidun queí buri límu le abúdajóubei lun lagudúniwa.

⁷ ‘Ánjaün asígira badüleñu nuágu, mabúlieidun jumeíme le narúfudajabei, gayáraabei jamúriajani le jabúseerun, áni jibíjubei. ⁸ Ibíjati Núguchi inébesei dan le gíbe lan jagíindun, áni arúfuda jumúti luágu náni jumá disípulugu ja tímatimaatiña láu líra. ⁹ Jínsiñetün nun ítara queí nínsiñe lun Núguchi, ítara méme jumá lubeíti lídan ínsiñeni le nánibei jun. ¹⁰ Ánjaün ñüdün láu le nubeíbei, lídan mémebadün ínsiñeni le nánibei jun, ítara queí nídin láu le lubeíbei Núguchi, áni lídan mémeñadina ínsiñeni le lánibei nun.

¹¹ ‘Nadímurejánbei jun ítara lun gayára lan jasúbusiruni úgundani le níchugubei, le gumúti. ¹² Niján nugúmadinbei. lun jínsiñegua jumá júngua queí jínsiñe nun. ¹³ Luweírín-ágei ínsiñeni le gayáraabei gáni láni gürígia, lun líchuguni libágari jawágu lumádagu. ¹⁴ Numádagu jugúya, ánjein jadüga le nubeíbei. ¹⁵ Manügün náadün queí músu, ladüga ibídiñeti le ladügübei liyúbudiri músu lun, nanügünün queí numádagu ladüga subúdigüda náali sun le laríñagubei Núguchi nun jun. ¹⁶ Mára jugúya anúadajabalina, áu anúadajabalün, áni rújadina dimúrei jun lun jagíindun gíbe, lun gíñe ladúrarun jin. Ítara lúba líchuguni Núguchi sun le jamúriajan lúma lídan níri jun. ¹⁷ Ítara líña lubeíti nugúmadin jun lun jínsiñegua jumá júngua.

Iyéreeguti Jesúsu jáu sun lánigu lun ubou

18 ‘Ánjaün iyéereeguda lun uboú, subúdi jumeí luágu áu lan iyéereegudubei lun furúmiñe. 19 Lun jamúga lánigu jumá uboú, jínsiñetün jamúga joun gürígia ja lánigu uboú quei jínsiñe jánigu joun. Anúadaja numútün jádaangiñe ja lánigu uboú, ligía jiyéeregunbei lun uboú ladüga mámaadün lan láni uboú. 20 Jarítaqua jumá luágu le naríñagubei jun. “Úati músu íñuguti lueí liyúbudiri.” Ánjein eíbaaja jamáadina lubeí, jeíbaajabadün gíñe, ánjein giñéti madügün jabeí gásu láu narúfudajan, madügünbaña gíñe gásu jáu. 21 Jadügübei sun le jun, nueígiñe, ladüga ibídiñe lan le oúnajabalina joun.

22 ‘Lun jamúga meja miábin nan adímureja joun, madúnruntiña jamúga luágu jamájarun lun jerésibirunina, queísiti niábin joun, gadúnruntiña lubeíti luágu figoú ligía. 23 Ja iyéerejabúbaña nun, iyéereguti gíñe Nóguchi joun. 24 Madúnruntiña jamúga lun jamúga madügün nan ni cáta le úagili adügüti jagánagua, guetó aríja jamáli buri cátei ligía áni láu sun líra iyéereegugidina joun, iyéeregu gíñe Nóguchi joun. 25 Wel, lasúseredunbei le ladüga lúnti lan lagúnfulirun dimúrei le bürüwañubei lídan jalúrudun. “Ába niyéeregedun joun, mébunouga.”

26 ‘Dánme liábin Sífiri Sándu le lúnbei líderagunün, Espíritu le lánina inárüni le lúnbei nouñajani luágu loubadina Nóguchi, ligíaba adímureja luágu náni fuleísei. 27 Jugúya, jadímurejaba gíñe luágu náni fuleísei, ladüga númañadün lan lúmagiñe furúmiñeti dan.

16

1 ‘Naríñaguñein buri cátei le jun lun moúnwen

lan jafíñen nuágu. ² Jabúgagubadün tídaangiñe jalígílisin, wuríbabei dan jun daríme lun ánjaün lan láfaragua furúmierügü gürígia jilágubei, larítaguba luágu lesériwiduñein lan Búngiu láu líra. ³ Jadügübei líra ladüga masúbudirun jamágili lan Núguchi, masúbudirun jamána. ⁴ Naríñaguñein le jun, lun dánme lan le lachülürün dan ligía, lun jarítagun luágu aríñaga náali lán meja jun.

Le ladügübei Sífiri Sándu

‘Maríñagun numúti meja le jun lúmagiñe binárü ladüga meja júmañadina lan, ⁵ ánjein guetó, neíbuga lúmoun le oúnajabalina. Málügüdün lumútina ni ában jídaangiñe jalíñounbadina lan, ⁶ jírurügütün luágu naríñaguni cátei lé buri jun. ⁷ Inárüni naríñagubei jun. buítimaati jun lun nídin, ladüga ánjana mídin, miábinbei Sífiri Sándu júmoun lun líderagunün, áni ánjana ññdün, nouñajabei. ⁸ Dánme liábin, ladáriraguagüdübaña gürígia ja ubouágubaña joungua luágu gafígoun jamá, luágu gíñe níjein lan ában üma le lánina úarani, luágu gíñe lagúseragüdübaña lan Búngiu. ⁹ Larúfudubei joun luágu gafígoun jamá láu mafíñen jamá nuágu, ¹⁰ lasúbudiragüdübei joun luágu úaragua nan, láu larúfuduni joun luágu nídiba lan le ñíjin lubeí Núguchi dánme le nígirunün. ¹¹ Líchuguba fe joun luágu lagúseragüdün Búngiu, ladüga agúseragüda láali Máfia, le agúmadijabei lídan uboué le.

¹² ‘Gíbegili lúnti naríñaguni jun, jásiñerubei gunfaráanda guetó. ¹³ Dánme liábin Sífiri Sándu le lánina inárüni, larúfudajabei sun inárüni jun, ladüga madímurejanbei luágu láni lúngua, le lagáambubei, ligíaba laríñaga. Lasúbudiragüdübei

cátei lé buri lúnbei lasúseredun jun. ¹⁴ Líchuguba inébesei nun, ladüga lerésibiruba lídaangiñe ninárün, ábame lasúbudiragüdüni jun. ¹⁵ Sun le lúmabei Nüguchi, náni gíñe, ligía naríñagunbei luágu lerésibiruba lan Sífiri Sándu lídaangiñe ninárün, ábame lasúbudiragüdüni jun.

Lasáansiraguba íruni lun ugúndanime

¹⁶ ‘Málüjadina, ánjana maríjin jumá, múrusunmeya dan lárigiñe, ábayame jaríjinina, ladüga neíbuga le ñíjin lubeí Nüguchi.

¹⁷ Ábati jálügüdagun jádaangiñe láni disípulugu jámagua, ába jaríñagun.

—¿Cásan míni lan le? Laríñaga woun luágu málüjali lan ánjein maríjin wamá, múrusunya lánme dan lárigiñe, ábayame lan waríjini, ladüga leibuga lan le ñíjin lubeí Lüguchi. ¹⁸ ¿Ca míni lan láu “murúsun dan lárigiñe le”? Úati gunfaráanda wamáni ca lan uágu ladímureja.

¹⁹ Ába lasúbudiruni Jesúsu luágu busén jama jálügüdaguni, ába laríñagun joun.

—Aríñagatina jun luágu málüjadina lan ánjana maríjin jumá, murúsun lánme dan lárigiñe, ábaya lánme jaríjinina. ¿Ligía le uágubei jálügüdagua júmagua? ²⁰ Ninárün jáu luágu jayájuba lan, jírugua jugúyame, ánjañati gürígia ja láni ubou le, jagúndaaruba. Láu sun líra, íbini jíru jumá, lasáansiraguba jírun lun ugúndanime. ²¹ Dan le tagüriaian lan ában würi, súfiritu ladüga chülüja lan lórate igári, lásun agüriajouaali lan irájü, marítangunjaru luágu igári, ladüga ugúndani le tasándirubei luágu agüriajaru lan ában irájü

ubouágu. ²² Ítara líña gíñe, jugúya jirutün guetó, naríjayabadün, ábameti tabuínchun janígi láu ugúndani, ában ugúndani le úati gayáraati lagídaruni jueí.

²³ Lídaanme wéyu ligía, málügüdün jumádiname luágu ni cáta. Ninárün jáu luágu líchugubei lan Núguchi sun le jamúriajabei lídan níri lúma, jun. ²⁴ Chülü lúmoun dan le, mamúriajangidün ni cáta lídan níri, jamúriaja, ábame jibíjin, buín jumámuga láu ugúndani.

Jesucrístu, le ásiiragúbalin ubou

²⁵ Aríñaga náali buri cátei le jun láu jémpulu, inítebei dan lun madímurejaanjadina lánme jun láu jémpulu, ábame nadímurejan furáangu jun luágu Búngiu Úguchili. ²⁶ Lídaanme wéyu ligía, jamúriajaba lúma lídan níri, maríñaguntina luágu nayúmuraguba lan lun Núguchi juágu, ²⁷ ladüga ligía guánarü jínsiñetün lun. Jínsiñetün lun ladüga jínsiñe nan jun, afíñeedün gíñe luágu lúmagiñe lan Búngiu niábin. ²⁸ Lúmagiñe Búngiu Úguchili náfurida, ába niábin lídoun ubou le, guetó nígiraali ubou le, neíbugaya lúmoun Núguchi.

²⁹ Ába jariñagun láni disípulugu.

—Anáti guetó, badímurejaña furáangu, mayúsurunga jémpulu. ³⁰ Arija wamáali guetó luágu subúdi lan sun cátei bun, moún lumuti bálügüdün luágu ni cáta ladüga subúdi báni jaritagun gürígia. Luágu líra wafíñera luágu lúmagiñe lan Búngiu biábin.

³¹ Ába lariñagun Jesúsu joun.

—¿Afiñedünti guetó? ³² Iníteeli óra, áni guetó guetó, dánme le jachágaragun sun jugúya, cáda ában luágu loubadina, ábame jígirunina nábugua, láu sun máma lan nábuguañadina ladüga níjein Núguchi núma. ³³ Naríñagunbalin sun le jun, lun jadárirun ñurúguaü lídan jafíñerun nuágu. Jasúfuriruba ubouágu, ganígi jumá, ¡sirígua náali ubou!

17

Layúmuragun Jesúsu jawágu láni disípulugu

¹ Lárigiñe laríñaguni Jesúsu sun cátei le, ába laríjin siélun, ába laríñagun.

—Núguchi, chülüja nidáani, rúba inébesi luágu Biraü, ru lámuga gíñe Biraü inébesi bun. ² Rújadibu ubáfu lun Biraü jawágu sun güri-gia lun líchugun ibágarí magúmuchaditi joun ja bíchugubaña lun. ³ Niján lébunabei ibágarí le magúmuchaditi, lun jasúbudirunibu güri-gia amürü le Búngiu ábanrügüti, le inárüti, lúma lun jasúbudirunina, áu Jesucristu le bouñajabei.

⁴ Rújadina uweíriguni bun ya ubouágu, gumú nan gíñe le uágubei bouñajana. ⁵ Guetóti Núguchi, rubei uweíriguni le méme méja nánibei nun biñüwarü lubáragiñe meja ñi lan ubou.

⁶ ‘Subúdigüda náali joun ja baságarubaña lídaangiñe ubou lun bíchuguniña nun, cátabu lan. Bánigu meja, ába bíchuguniña nun, ñüdüntiña láu le bubeíbei. ⁷ Guetó, subúdi jamáali luágu sun lan le bíchugubei nun búmagiñe lan liábin, ⁸ rúnaali ugánu le bíchugubei nun joun áni resíbi jamúti, subúdi jamáali luágu inárüni lan luágu búmagiñe lan niábin, afíñeeña gíñe luágu amürü lan oúnajabalina.

⁹ ‘Ayúmuraguatina bun jawágu, mayúmuraguntina jawágu lánigu ubouú, nayúmuragun jawágu ja bíchugubaña nun, ladüga báni jamá. ¹⁰ Sun le náni, báni, le báni, náni, arijúati nuweírigun jawágu.

¹¹ ‘Áu, merédeedina ubouúagu, ánjein jagía, jeréderuba. Áu, neíbuga búmoun. Núguchi sánduti, touñigi báña ja bíchugubaña nun láu bubáfu lueí jeíguadun, lun lídan jamá ában le tímatimaati quei áu búma. ¹² Dán meja le jáma nan ubouúagu, touñigi numútiña meja ja bíchugubaña nun láu bubáfu, meferidiruntina ni ában jádaangiñe lueídügü Júdas, lun lagúnfulirun le bürüwañubei tídan Berérun.

¹³ ‘Guetó, neíbuga le ñíjin bubeí, luágu anájagua lan ubouúagu aríñaga numúti buri cátei le lun jabuínchun láu ugúndani méme le nuágubei.

¹⁴ Rúnaali berérun joun, ába jeyéreegudún lun ubouú, ladüga máma jamá lánigu ubouú ítara queísi máma lan lánigu ubouú áu. ¹⁵ Mamúriajaantina búma lun baságaruniña ubouúagugiñe, namúriajan búma lun batoúnigiruniña lueí Máfia. ¹⁶ Ítara quei máma lan láni ubouú áu, máma gíñe láni ubouú jagía.

¹⁷ Derégeguagüda báña joungua bun, láu lubáfu berérun le inárütibeí. ¹⁸ Quei bouñajanina jádoun lánigu ubouú láu ugánu lánina asálbaruni, ítara gíñe nouñajaniña jádoun lánigu ubouú láu ugánu ligía.

¹⁹ Áni derégeguatina núngua bun jawágu, lun gíñe jedéregeragun joungua bun le tímatimaati.

²⁰ ‘Máma rügüñein jawágu namúriaja búma, amúriajatina gíñe jawágu ja lúnbaña jafíñerun nuágu dánme le jagáambuni ugánu lánina asálbaruni jámagiñe. ²¹ Amúriajatina búma lun lídan jamá ában sun jagía, lun ában méme jamá cátei wáma quei

áu búma, amürü núma, lun lídan jamá ában buídu buídu, lun lafiñerun ubouú luágu bouñajan nan. ²² Rúnaali uweíriguni le méme bíchugubei nun joun, lun ában méme jamá cátei quei ában méme wamá cátei áu búma, ²³ áu jádan, amürü nídan, lun jayábin lun ában mémebaña lan buídu buídu, subúdi lámugei ubouú luágu bouñajan lan áu, áni jínsiñe jamá bun sarágu quei nísiñe bun.

²⁴ ‘Núguchi, amürü íchugubaliña nun, buséntina lun númabaña lan le ní numuti, lun jaríjini uweíriguni le bíchugubei nun, ladüga jínsiñegubeiñadina bun lubáragiñe ladügüniwa ubouú. ²⁵ Núguchi richáguati, ibídiñetibu lun ubouú, subúditibu nun, subúdi jamáali gíñe wügüríña ja luágu bouñajan lan áu. ²⁶ Subúdigüda náali joun cátabu lan, áni nasúbudiragüda mémebadibu, lun ñi lan ínsiñeni le buágubei nun jádan, lun gíñe ñi nan já dan.

18

Janügüni Jesúsu adáüra

(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)

¹ Lárigiñe laríñaguni Jesúsu cátei le, ába láfuridun jáu láni disípulugu lun jóúdin loubáfurugun dúna le cedrón. Níñein ában fulásu lé buri ní lumuti tídibu olívos, ñíjin lubeí lebélera Jesúsu jáu láni disípulugu. ² Subúdi lumúti gíñe Júdas le alúgurubalin Jesúsu, fulásu ligía, ladüga oúndaraguañajaali Jesúsu ñi jáma láni disípulugu. ³ Ába lubeíti lachülürün Júdas ñíjin jáu sarágu súdaara jáma polisía ja tánina témpulu, jóúnajan jábutigu fádirigu jáma fariséogu. Gárumatetiña, barütiña gíñe lámpu lúma tóchi.

⁴ Quei subúdi láali lan Jesúsu le lúnbei lasúseredun lun, ába láfuridun, ába laríñagun joun.

—¿Ca jáluajabei?

⁵ Ába jaríñagun lun.

—Wáluajañein Jesúsu le Nazarétna.

Laríñaga Jesúsu joun.

—Áu Jesúsu ligía le jáluajabei.

Ñíñeinti Júdas le edéregerubalin jáma. ⁶ Dan laríñagunbei Jesúsu joun luágu ligía lan le jáluajabei, ába jeíguadunga múarugún janagoún. ⁷ Ábaya laríñagun Jesúsu joun.

—¿Ca jáluajabei?

Ába jaríñagun lun.

—Wáluajañein Jesúsu le Nazarétna.

⁸ Ábati laríñagun Jesúsu joun.

—Aríñagaadinatia jun luágu áu lan. Ánjein áu lubei jáluajabei, ígira jumáña ja lun jóudin.

⁹ Lasúseredunbei líra lun lagúnfulirun le laríñagubei Jesúsu guánarügü. “Meféridirúnti ni ában jádaangiñe ja líchugubaña Nóguchi nun.”

¹⁰ Ábati laságarunun Simón Pédro lefeínte, ába líbuguni larígei ában lumúsun fádiri le íñutimaabei gíríti Málco. ¹¹ Ába laríñagun Jesúsu lun Pédro.

—Dáboun befeínte tárigoún. ¿Jarítaquatibu funági luágu moun lan nasúfuriruni oúchawagúni le líchugubei Nóguchi lun nasúfuriruni?

*Jesúsu ligíbugiñe fádiri le íñutimaabei
(Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54)*

¹² Ábati janügüni súdaara, lúma gumándan, jáma japolisían juríu, Jesúsu adáüra, ába jagüraguni.

¹³ Lárigiñe, ába janügüni lúbiñoun Anás. Anás

ligía limédamurubei Gáifasi, fádiri le íñutimaabei lídan irúmu ligía. ¹⁴ Gáifasi ligía, le méme meja aríñagubei joun juríu luágu buítima lan joun lun loúnwen ában wügüri jawágu sun mútu.

*Leyéedagun Pédro luágu subúdi láni Jesúsu
(Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)*

¹⁵ Ába woúdin, áu Juan lúma Simón Pédro, lárigi lárigi Jesúsu. Áu, subúditina lun fádiri le íñutimaabei, ábati nebélorun lúma Jesúsu lídoun tübürürü lúban fádiri, ¹⁶ ánjeinti Pédro, ába leréderun bougudi luágu béna. Ligía náfuridunbei, ába nadímurejan túma to oúnigirubalin béna, ába nebélaagüdüni Pédro. ¹⁷ Ábati tálügüdüni oúnigirutu béna Pédro.

—¿Ma bugúya ában jádaangiñe láni gürígia le disípulugu?

Laríñaga Pédro.

—Uá, máma áu.

¹⁸ Queíti dilíga lubeí, fúguatiñati músu jáma polisía wátu, rára jañáti ñi abácharagua. Ñíñein gíñe Pédro jáma, abácharagua larügürügü wátu.

*Lálügüdaguni fádiri le íñutimaabei Jesúsu
(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71)*

¹⁹ Ába lagúmeserun fádiri le íñutimaabei álügüdaguei Jesúsu cátaña lan lánibaña disípulugu, cátei lan gíñe larúfudajabei. ²⁰ Laríñaga Jesúsu lun.

—Bougudi nadímureja ligíbugiñe sun ubou, súnwandan narúfudajan tídan ligílisi lúma témpulurugu le ñí lubei jóúndaragua sun juríu, madügüngidina lubeíti ni cáta arámudaguati. ²¹ ¿Ca uágu bálügüdana? Álügüda báña ja agáambubalina,

jagíalá aríñagei le uágubei nadímureja joun. Subúdi jamúti le naríñagubei joun.

22 Dan laríñaguni Jesúsu cátei le, ába liábin ában jádaangiñe polisía ja tánina témpulu, ába lagáyuajan ligíbuagun, ába laríñagun lun.

—¿Ítara lúba boúnabuni fádiri le íñutimaabei?

23 Laríñaga Jesúsu lun.

—Ánjein aríñaga nubeí wuríbatí, aríñagabeí jalíañein lan luríban, ánjeinti buídu lubeí le naríñagubei, ¿ca uágu bagáyuaja nuágu?

24 Ábati loúnajani Anás gürágu lun Gáifasi, fádiri le íñutimaabei lídan irúmu ligía.

Leyéedagunya Pédro luágu Jesúsu

(Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)

25 Sun dan le, nijágua Pédro abácharagua larügürügü wátu, ába jaríñagun lun.

—¿Másan amürü ában jádaangiñe láni gürígia le disípulugu?

Ába leyéedagun Pédro, ába laríñagun.

—Uá, máma áu.

26 Ábati lálügüdüni ában jádaangiñe lumúsuniña fádiri le íñutimaabei, ában lidúje le líbugubei Pédro arígei.

—¿Máfunagi aríja numútibu lúma lídan fulásu lé buri ñí lumuti tídibu olívos?

27 Ábaya leyéedagun Pédro, lídan óra ligía, ába layúgurujan gáyu.

Jesúsu ligíbugiñe Piláto

(Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Lc 23.1-5)

28 Ábati janügüni Jesúsu lúbiñegiñe Gáifasi lun lúbiñoun gumándan. Arúgadeina liñáti, mebélutiñati

juríu palásiurugún lueí marúma jamá, siñáme gádan láníña adíneruni le lánina páscua. ²⁹ Ligía láfuridunbei Piláto lun ladímurejan jáma, ába laráñagun joun.

—¿Cásan lidúnrunbei gürígia le jurúma?

³⁰ Ába jaríñagun lun.

—Lun jamúga madügün lan wurí bani, medégerun wamúti jamúga bun.

³¹ Ábati laráñagun Piláto joun.

—Barújumei, agúseragüda jumeí quei laráñaguni jilúrudun guánarü.

Jaríñaga juríu lun.

—Wagía juríu, maríchatywa lun wáfarun ni ában jilágubei.

³² Ítara líña lagúnfulirún le laráñagubei Jesúsu luágu ligáburu ída lúba lan loúnwen. ³³ Ábaya lebélorun Piláto palásiurugun, ába lagúarun lun Jesúsu, ába laráñagun lun.

—¿Amürü Jarúeitebei Juríu?

³⁴ Ába laráñagun Jesúsu lun.

—¿Luágu báni búngua bálügüdaja luágu líra, ódi ladüga jaríñaguni ámu bun nuágu?

³⁵ Laráñaga Piláto lun.

—¿Juríu funági áu? Binásiñun jáma jábutigu fádirigu, jagía edégerubalibu nun. ¿Cági bidúnrunbei?

³⁶ Ábati laráñagun Jesúsu lun.

—Narúeijan máma lánina ubouú le, lun jamúga ítara líña lan, jageíndaguña jamúga nánigu lun medégerúniwa nan joun juríu. Máma yána narúeijan.

³⁷ Ábati laráñagun Piláto lun.

—¿Urúei lubeíti amürü?

Laríñaga Jesúsu lun.

—Urúei áu quei baríñaguni. Agüriajouátina, ñübin áu lídoun ubouú le lun naríñaguni le inárünibei. Sun ja gagáambadibaña lun inárüni, agáamba jamúti le naríñagubei.

³⁸ Laríñaga Piláto lun.

—¿Cáteiti inárünibei?

Lasíadirúniwa Jesúsu lun ouweni

(Mt 27.15-31; Mr 15.6-20; Lc 23.13-25)

Lárigiñe ladügüni Piláto álügüdajani le, ábaya láfuridun adímureja jáma juríu, ába laríñagun joun.

—Madáritina ni murúsun dúru luágu wügüri le. ³⁹ Quei jéchu jumá lun nígiragüdün ában adaürúti jun lídan fédu le láni páscua, ¿buséntün lun náfuridagüdüni Jesúsu le jarúeitebei juríu?

⁴⁰ Ábaya jagúaragun sun jagía.

—¡Mígiragüdabeí le! ¡Barabáslá bígiragüda!

Barabási ligía, ában jíwer uti.

19

¹ Ábati lanügüni Piláto Jesúsu, ába louñajan abeíchagüdei, ² ába jíchugun ában súdaara ába rídi láuti jíyu leréberugu Jesúsu, ába jadáüraguagüdüni táu ában anáanguni colóru gúchu. ³ Ába jayárafadun lubádun dan méme aríñageina.

—¡Gabágarilá Jarúeite Juríu!

Ába jagáyuajan ligíbuagun.

⁴ Ábayati láfuridun Piláto, ába laríñagun joun juríu.

—Naságaraali ñájoun lun jasúbudiruni luágu madári nan dúru luágu.

⁵ Ába láfuridun Jesúsu láu rídi láuti jíyu lábulugu, táu lanáangun colóru gúchu. Ábati laríñagun Piláto joun.

—¡Niján wügüri ligía!

⁶ Dan jaríjinbalin jábutigu fádirigu jáu sun polisía, ába jagúmeserun agúaraja.

—¡Dáguabeí luágu gurúwa! ¡Dáguabeí luágu gurúwa!

Laríñaga Piláto joun.

—Barüjumeiti, dágua jumeí luágu gurúwa, ladüga áu, madáritina ni murúsun dúru luágu.

⁷ Ába jaríñagun juríu lun.

—Wagía galúruduntiwa áni según walúrudun, lúnti louñwen ladüga laríñagun luougua luágu Liraü lan Búngiu.

⁸ Dan lagáambunbalin Piláto le, ábatima lanúfudedun. ⁹ Ábaya lebélorun palásiurugun, ába laríñagun lun Jesúsu.

—¿Jalíanasan amürü?

Moúnabunti Jesúsu ni cáta.

¹⁰ Ábati laríñagun Piláto lun.

—¿Moúnabun bumútina? ¿Ibídíñetísan bun luágu gabáfu nan lun nígiragüdüñibu, gabáfu áu lun nádaraguagüdüñibu luágu gurúwa?

¹¹ Laríñaga Jesúsu lun.

—Úati jamúga ni murúsun ubáfu búma nuágu lun jamúga míchu láni Búngiu bun, ligía weíritima lubeí lidúnrun le edégerubalina bun sügü báu.

¹² Lúmagiñe óra ligía, ába lálugun Piláto ída lúba lan lígiragüdüni Jesúsu. Ába jagúaragun juríu lun.

—¡Ánjein bígiragüda, máma amürü lumáda urúei Rómana! ¡Furúmieguarügü le aríñaguti luóúgua luágu urúei lan, lágani urúei Rómana!

¹³ Dan lagáambunbalin Piláto líra, ába loúnajan aságarei Jesúsu, ába lañúurun luágu jalaü le agúseragülei, ubáraü le únbei jaríñaga Dübü, Gabáta lídan jerérun juríu. ¹⁴ Queí buri amídirugujaali, le ában wéyu lubá páscua. Ábati laríñagun Piláto joun juríu.

—¡Niján jurúeite!

¹⁵ Ába jagúaragun.

—¡Jilála! ¡Jilála! ¡Dáguabeí luágu gurúwa!
Laríñaga Piláto joun.

—¿Buséntün nádaraguni jurúeite luágu gurúwa?
Jaríñaga jábutigu fádirigu lun.

—Marúeitetiwa ámu lueí urúei Rómana.

¹⁶ Láu líra, aba ledéregeruni Piláto joun lun ládarawagún luágu gurúwa, ába janügüni.

*Ládarawagún Jesúsu luágu gurúwa
(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Lc 23.26-43)*

¹⁷ Ábati láfuridun Jesúsu barüinaleí lugúruwan lun lídin lídoun fulásu le únbei jaríñaga Lufúlasun Lábu Ichügü, Gólgota lídan jerérun juríu. ¹⁸ Ñi jádaraguei luágu gurúwa, dágua jagía bián wügüriña úara lúma, ában lueígiñe cáda louba. ¹⁹ Ába loúnajan Piláto íchigagüda ában abürüjoúni luágu gurúwa, laríñaga ñi. “Jesúsu Nazarétna, Jarúeite Juríu”. ²⁰ Sarágu jáña jádaangiñe juríu alíjati abürüjoúni ligía ladüga fulásu le ñi lubei jádaraguei Jesúsu luágu gurúwa, madíseti ubúrugugiñe, áni abürüjoúati abürüjoúni ligía lídan buri dimúrei hebréo, güriégu, lúma latín.

21 Ligía jaríñagunbei jábutigu jafádirin juríu lun Piláto.

—Mabürüdabá ñi “Jarúeite Juríu”, bürüba “Le aríñagubei luágu Jarúeite lan Juríu.”

22 Ába laríñagun Piláto joun.

—Le bürünaalíbei bürünaalíbei, ítara lúba.

23 Lárigiñe jádaraguni súdeara Jesúsu luágu gurúwa, ába janügünun lanáangun, ába jadügün gádürü fánreinti táu, ába fánreinti lun cáda súdeara. Ába giñe janügünun lisímisin, quei májüchawagún tubeí, ában rügüñoun fiésu íñugiñe lun ünabun, 24 ába jaríñagun súdeara jámagua.

—Majeíridagua wamoún, ájurera wamá tuágu, aríja wamámuga cába lan agáñiroun.

Ítara líña lagúnfulirun le taríñagubei Lerérun Búngiu. “Fánreingua jamútu nanáangun jádaangua, ájurera jagía tuágu nisímisin cába lan agáñiroun.” Ítara líña lubeíti jadügüni súdearagu.

25 Ñíñoun lúguchu Jesúsu yaráfa lun gurúwa túma tamúlelua, María to lúmari Cléofas, túma María Magdaléna. 26 Dan laríjinbarun Jesúsu lúguchu rára nubádu, áu le disípulu lé jínsiñebei lun sarágu, ába laríñagun tun lúguchu.

—Núguchu, nirán biraü.

27 Ába laríñagun nun.

—Nurán búguchu.

Lúmagiñe óra ligía, ába nerésibirunun núbiñe.

Loúnwen Jesúsu

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49)

28 Lárigiñe sun cátei le, quei subúdi láni Jesúsu luágu gúnfulijali lan láu sun le lúnbei ladügüni

luágu wasálbarun, ába laríñagun, lun lagúnfulirún le tariñagubei Lerérun Búngiu.

—Mágürabujadina.

²⁹ Níñein ában fúdu táu diweín garüjütu, ába jadüdüragüdün ában mudúsi tídan diweín tugúya, ába jíchuguni luágu ában wéwe, ába jiñúruni luágun liyúma. ³⁰ Ába látunun Jesúsu diweín garüjütu tugúya, ába laríñagun.

—Gúnfulija sun cátei.

Ába larábachun ligína, ába loúnwen.

Límiruni ában súdeara louba Jesúsu táu lefeínte

³¹ Wéyu ligía, ában wéyu lubá páscua, mabúseeruntiñati juríu lun leréderun jágubu gürígia luágu gurúwa lídan wéyu le eméraaguagülei, ladüga weiriti wéyu ligía. Ligía jamúriaajaanbei lúma Piláto lun loúnajan ájalajei járuna ja dáwaguñubaña luágu gurúwa, lun gíñe lagídarún jágubu ñígiñe. ³² Ábati jóudin súdeara, ába jájalachuni lúruna furúmiñeti, jalá jameí lúruna le ában le dáwaguñubei luágu gurúwa úara lúma Jesúsu. ³³ Dan le jayárafadunbei lun Jesúsu, ába jaríjin luágu jiláali lan, ligía májalachun jamáali lubeí lúruna.

³⁴ Ába liábin ában súdeara, ába límiruni Jesúsu loubawagun táu ában efeín, ába láfuridun jítaü lúma dúna ñígiñe. ³⁵ Áu Juan, le abürüjabin le, ában le aríjubalin, áni aríñaga numúti inárüni, subúdi numúti luágu aríñaga náni inárüni lun gíñe jafíñerun jugúya. ³⁶ Ladüga lasúseredunbei buri cátei le, lun lagúnfulirun le tariñagubei Lerérun Búngiu. “Májalachúnwabei ni ában ábuu luágu.”

³⁷ Aríñagati gíñe tídan Lerérun Búngiu. “Jaríjubei le jímiragubei.”

Lábunajoún Jesúsu

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)

³⁸ Lárigiñe sun cátei le, ñíñein ában wügüri Arimatéana, gíriti José, falá lumuti meja wügüri ligía Jesúsu, láu sun arámudaguarügü lan ladüga lanúfude jaweí juríu, ába lamúriajani lúgubu Jesúsu lúma Piláto. Ába líchuguni lun, ába lanügüni José lúgubu Jesúsu. ³⁹ Ába gíñe liábin Nicodémo, lé meja ñüdüñbei ayánuja lúma Jesúsu gúñoun, ába liábin láu sarágu ibíñei. ⁴⁰ Ábati janügüni José lúma Nicodémo lúgubu Jesúsu, ába joúburaguni táu gamísa to túaguatu láu ibíñei ligía según jagáburi juríu lubá jábunajan. ⁴¹ Ñíñein ában fulúri-ágei lídan fulásu le ñí lubei jádaraguei Jesúsu luágu gurúwa, lídaanti fulásu ligía, ñíñein ában umúajaü iséri le mayúsurungili. ⁴² Ñíjin jíchigei lúgubu Jesúsu, ladüga yaráfa lan umúajaü ligía, ladüga gíñe agúñeeli lan, gumése wéyu le eméraaguagülei.

20

Lásaarun Jesúsu lídaangiñe oúweni

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)

¹ Wéyu dimáasu, lubá larúgan dan le búrigagili, ába tídin María Magdaléna aríjei umúajaü, dan tachülürünbei ñi, úaali dübü le lidaü umúajaü ñi. ² Ába tídin eíbaagueina le ñíjin wabeí áu lúma Simón Pédro, ába taríñagun woun.

—Barújama Jesúsu lídaangiñe lumúaja, ibídiñeti woun jalía lan jíchigei.

³ Ábati wáfuridun, ába woúdin luágun umúajaü.
⁴ Úara woúdin biángubei wagía eíbáagueina, furésetina lueí Pédro, ába nachülürün furúmiñe luágu umúajaü. ⁵ Ába nélemuchun aríja ñíjin, gamísa rügüñoun naríja ñi, mebélutina. ⁶ Lárigiñe, ába lachülürün Simón Pédro, ába lebélorun lídoun umúajaü. Gamísa to aúboun lagürawagua Jesúsu, tugúya rügüñoun giñe laríja ñi. ⁷ Gamísati to áboun loubarawagúa lichügü Jesúsu, máma lídaañoun ában túma tó buri áboun lagürawagúa, jóuburagu tíña, tábuga. ⁸ Ába giñéti nebélurun, ába naríjini le asúseredubei, ába nafiñerun luágu saráli lan Jesúsu lídaangiñe ouweni. ⁹ Ligíaaliti gunfaráanda náni le taríñagubei Lerérun Búngiu luágu lásaaruba lan Jesúsu lídaangiñe ouweni. ¹⁰ Ábati wagíribudun wábiñoun.

*Larúfudagun Jesúsu lúngua tun María Magdaléna
(Mr 16.9-11)*

¹¹ Ánjounti María, ába teréderun bougudi ayájuaja lubádu umúajaü. Sun nuján lan ayájua, ába télemuchun aríja lídoun umúajaü, ¹² ába taríjin bián ánjeligu, jarútu jadáüragun, ñun le ñí lubei buga lúgubu Jesúsu, ában lichügügiñe, ában lugúdigiñe. ¹³ Ába jaríñagun ánjeligu jagía tun.

—¿Ca uágu bayájua?

Taríñaga joun.

—Barüjama Nabúreme, ibídiñeti nun jalía lan jíchigei.

¹⁴ Quei taríñagun ítara, ába tadígiragun, ába taríjini Jesúsu, niján lan ñi, ibídiñeti tun luágu ligía lan.

¹⁵ Ábati laríñagun Jesúsu tun.

—¿Ca uágu bayájuaja? ¿Ca báluajabei?

Sun taríñaguti le oúnigirubalin fulúri-ágei adímurejabei tun, ába taríñagun lun.

—Ánjein banügün lubeí, aríñagabeí nun jalía lan bíchigei, barü námugei.

¹⁶ Ábati laríñagun Jesúsu tun.

—¡María!

Ába tagáraragun, ába taríñagun lun lídan jerérun juríu.

—¡Rabóni! —míni lan líra, Maésturu.

¹⁷ Laríñaga Jesúsu tun.

—Márügüdabá nuágu, ladüga maweínrungidina le ñíjin lubeí Nüguchi. Beíba, baríñagame joun náni disípulugu luágu neíbuga lan le ñíjin lubeí Nüguchi, le gíñe Júguchi, Nubúngiute le gíñe Jubúngiute.

¹⁸ Ábati tídin María Magdaléna awísaraña disípulugu luágu aríja táali lan Jesúsu, áni aríñaga láni buri cátei le tun lun taríñaguni joun.

*Larífudagun Jesúsu lúngua joun disípulugu
(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49)*

¹⁹ Wéyu méme ligía gúñoun, oúndaragu jáña disípulugu, darúgu béna jáu ladüga janúfude jaweí juríu. Ába lebélorun Jesúsu, ába laráramun jamídaangua, ába labúsurun joun ítara.

—Níjeinlá darángilaü jídan.

²⁰ Lárigiñe laríñaguni líra, ába larífuduni lújabu lúma louba joun. Ába jagúndaaragun disípulugu láu jaríjini Jesúsu. ²¹ Ábaya laríñagun Jesúsu joun.

—Níjeinlá darángilaü jídan. Ítara quei louñajanina Nüguchi, ítara líña gíñe nouñajanün.

²² Ábati láfurun jawágun, ába laríñagun joun.

—Resíbi jumeí Sífiri Sándu. ²³ Ánjein ferúduna jumá jafígoun ámu, ferúdnawaali, ánjein úa ferúduna jumáni, reídejali, úouga ferúdnawa lan.

Laríjini Tomás Jesúsu lárigiñe lásaarun lídaangiñe oúweni

²⁴ Tomás, ában jádaangiñe dúusu disípulugu le únbei jariñaga Mádou, úatiti jáma dan le liábinbei Jesúsu. ²⁵ Lárigiñe, ába jariñagun ja jíbiri disípulugu lun.

—Aríja wamáali Wabúreme Jesúsu.

Ába lariñagun Tomás joun.

—Ánjein maríjin nan lárigi gürábu luágu lújabu, da neíme liraúraü nújabu lídoun júyu le lárigi gürábu, da nújabu lídoun louba, siñábei nafíñerun.

²⁶ Wídü wéyu lárigiñe, oúndaragu jáñaya disípulugu tídan ában múna, ñíñeinti Tomás jáma dan ligía. Láu sun darúgu líña lan béna jáu, ába lebélorun Jesúsu, ába laráramun jamídaangua, ába labúsurun joun ítara.

—Níjeinlá darángilaü jídan.

²⁷ Ába lariñagun lun Tomás.

—Dábei liraúraü bújabu ñájoun, aríja beíme nújabu, da beíme bújabu lídoun nouba. Masígirabá láu liloúguan afíñeni, afíñebá luágu áu lan.

²⁸ Ábati lariñagun Tomás.

—¡Nabúreme, Nubúngiute gíñe!

²⁹ Lariñaga Jesúsu lun.

—Tomás, afíñeedibu guetó, ladüga aríja báadina lan, gúndaatiña ja afíñerubaña, marijinga jamána.

Ca lan lébubei tabürüjoún líburu to

³⁰ Adügayati Jesúsu ámu sarágu miláguru jagíbugiñe láni disípulugu, le úabei bürüñu tidan líburu to. ³¹ Labürüdünbei buri le lun jafiñerun luágu Jesúsu lan Crístubei, le Liraü Búngiu, lun gíñe láu lan jafiñerun, gabágari jumá queísi lánigu.

21

Larúfudagun Jesúsu lúngua joun sédü jádaangiñe láni disípulugu

¹ Lárigiñe, ábaya larúfudagun Jesúsu lúngua joun láni disípulugu láru dúna le gíribei Tibérias. Niján ligáburu ladügüni. ² Lídaañanu ában Simón Pédro, Tomás le únbei jaríñaga Mádou, Natanaél, le lílana Caná le láni Galiléa, lirájüñü Zebedéo, jámaya bián jádaangiñe láni Jesúsu disípulugu. ³ Ába laríñagun Simón Pédro joun.

—Neíbuga esénija.

Ába jaríñagun lun.

—Weíbuga gíñe búma.

Ába jádinun tídoun jagúne, ába jóudin, mañúguntiña ni cáta áriebu ligía. ⁴ Dan le arúgadeina lan, ába jaríjini Jesúsu ñi láru dúna, ibídiñetí yebe joun disípulugu luágu Jesúsu lan. ⁵ Ábati laríñagun joun.

—Numádagu, ¿mañúgungidüsan?

Jaríñaga lun.

—Ni cáta.

⁶ Ábati laríñagun Jesúsu joun.

—Fíjuma lueígiñe toúnwenren ibíti ugúnein, jañúguba.

Ába jágurun, lárigiñe siñá yebe jacháwarunun séni dúnarugugiñe le jíbe úduraü tídan. ⁷ Ábati naríñagun, aú Juan, lun Pédro.

—¡Jesúsutia le!

Quei lagáambun Simón Pédro luágu Jesúsu lan, ába ladáürunun lanáangun, ába lachúbarun dúnarugun. ⁸ Ja jíbiri disípulugu, ába jóudin lárun béya táu ugúnein, adúrujeina jamóun séni buin jáu úduraü, quei ában rügüñein lan san bádun jadíse luei béya. ⁹ Dan le jarárirun múarugun, ába jadárirun wátu geméti láu eñéguraü, láu ában úduraü ligíbuagu túma fein. ¹⁰ Ába laríñagun Jesúsu joun.

—Barüjuma fiú jádaangiñe úduraü ja sun liñábei jañúguniña.

¹¹ Ába ládinun Simón Pédro tídoun ugúnein, ába ladúrujanun séni lárun béya buin jáu úduraü weinamutiña, san dimí-san ürüwañanu, láu sun jíbe, majeíridaguntu séni. ¹² Ábati laríñagun Jesúsu joun.

—Jigóugu, játa bacháti.

Úati ni ában jádaangiñe disípulugu álügüdüti cátei lan, ladüga subúdi jamáni luágu Jesúsu lan. ¹³ Ába liábin, ába lanügünun fein lújaburugu, ába líchugunun joun, ligía méme ladüga láu úduraü.

¹⁴ Ligía lürüwan larúfudagun Jesúsu lúngua joun láni disípulugu lárigi lásaarun lídaangiñe oúweni lúnya labágaridun.

Ladímurejan Jesúsu lúma Simón Pédro

¹⁵ Lárigiñe játun bacháti, ába laríñagun Jesúsu lun Simón Pédro.

—Simón, Liraü Jonás, ¿jínsiñetinasan bun sügü jáu ja?

Laríñaga Pédro lun.

—Ánja, Nabúreme, subúditi bun luágu jínsiñe ban nun.

Ába laríñagun Jesúsu lun.

—Toúnigi báñati nánigu queísi ában joúniri mudún buíti.

¹⁶ Ábaya lálügüdüni luágu libíaman weíyaasu.

—Simón, liraü Jonás, ¿jínsiñetinasan bun le tímatimaati?

Laríñaga Pédro lun.

—Ánja, Nabúreme, subúditi bun luágu jínsiñe ban nun.

Laríñaga lun.

—Toúnigi báñati nánigu.

¹⁷ Ábaya lálügüdüni luágu lürüwan weíyaasu.

—Simón, liraü Jonás, ¿jínsiñetinasan bun?

Ába lírudagun Pédro ladüga lálügüdüni Jesúsu luágu lürüwan weíyaasu ánjein jínsiñe lubeí lun, ába laríñagun lun.

—Nabúreme, subúsi sun cátei bun. Subúsi bun luágu jínsiñe ban nun.

Ába laríñagun Jesúsu lun.

—Toúnigi báñati nánigu queísi ában joúniri mudún buíti. ¹⁸ Ninárün báu, luágu dan

lán meja ñúraütimagidibu, ábaja badáüragun, ába bídin le ñíjin lumúti babúseera, dánme le weíyaadibu, iñúrarügübalime barúna, ábame ladáüraguagüdünibu ámu, ábame lanügünibu le ñíjin lumúti mabúseerun ban bídin.

¹⁹ Láu laríñaguni Jesúsu cátei le, lasúbudiragüdüñein ída lúba lan ligáburi loúnwen Pédro, lun líchugun uweíriguni lun Búngiu láu. Lárigiñe, ába laríñagun lun.

—¡Falábana!

Disípulu le jínsiñegubei

²⁰ Dan ladígiragúnbei Pédro, ába laríjinina, áu Juan, anángüran lan járigi, áu le jínsiñebei sarágu lun Jesúsu, le méme añúurubei loubagiñe Jesúsu lídan adíneruni, le gíñe álügüdübalin Jesúsu cába lan wádaangiñe edéregerei. ²¹ Dan laríjinalina Pédro, ába laríñagun lun Jesúsu.

—Nabúreme, ánsan le, ¿cábasan asúsereda lun?

²² Laríñaga Jesúsu lun.

—Ánjana busén labágaridun daríme nagíribudun, ¿cámegi burúma? Amürü, falábana.

²³ Ábati leíbaagun dimúrei jádan jíbiri lánigu Jesúsu luágu moúnwenbadina lán nege, maríñagunti Jesúsu luágu moúnwenbadina lan, aríñagarügüti. “Ánjana busén labágaridun darí lúmoun nagíribudun, ¿cámegi burúma?”

²⁴ Áu méme disípulu le, le achoúrurubalin buri cátei le, abürüja náaru gíñe gárada to jalíjaboun guetó. Áni subúdiwati luágu inárüni lan le naríñagubei.

²⁵ Níjein gíñe sarágu cátei ladüga Jesúsu, ánjein jamúga abürüjoúa ában ában, afiñetina luágu mábara tan jamúga buri líburu to abürüjoútu láu lídan sun ubou.

Lerérún Búngiu To Lánina Iséri Darádu
New Testament in Garifuna (HO:cab:Garifuna)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Garifuna

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Garifuna [cab], Honduras

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Garifuna

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

xcv

2014-04-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
df8e4807-f4f9-5f4a-ab14-d1f7ffe98b0a